

TBTS Theological Journal

วารสารวิชาการโรงเรียนคริสต์ศาสนศาสตร์แบปติสต์

ฉบับที่ 2 ปี 2009

พักพิง

Sabbath

เจ้าของและผู้จัดทำ: โรงเรียนคริสต์ศาสนศาสตร์แบปติสต์

TBTS Theological Journal

วารสารวิชาการโรงเรียนคริสตศาสนศาสตร์แบปติสต์

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการค้นคว้าวิจัยและการสอนของคณาจารย์ โดยเผยแพร่งานวิจัยหรือบทความต่างๆ ของคณาจารย์ในสถาบัน เพื่อเสริมสร้างแนวคิดและพัฒนาชีวิตของผู้รับใช้เต็มเวลา ตลอดจนส่งเสริมให้คริสเตียนสามารถนำแนวคิดและค่านิยมตามหลักการของพระคัมภีร์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างถูกต้อง

กองบรรณาธิการ

ศจ. ยินดี จัง

อ. ชานินทร์ วรวิจิตรพันธ์

อ. วีรณช วงศ์คงเดช

ผู้ตรวจทานภาษาอังกฤษ

อ. วันดี สัจจวรรต

ผู้ตรวจทานภาษาไทย

อ. ปราณี จันทระ

บทบรรณาธิการ

สวัสดีค่ะ พี่น้องที่รักในพระคริสต์ เวลาได้ผ่านไปอย่างรวดเร็ว เกือบสองปีแล้วที่วารสารวิชาการฉบับแรก “Servant Leadership” ของโรงเรียนคริสต์ศาสนศาสตร์แบ็บติสต์ได้ปรากฏโฉมต่อหน้าพี่น้องในพระคริสต์ ซึ่งก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ในช่วงสองปีที่ผ่านมาดูเหมือนเป็นช่วงเวลาที่เหนื่อยยาก เพราะพวกเราต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ปัญหาการเมืองที่ยังไม่มีข้อสรุป อีกทั้งสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงทุกวัน ท่ามกลางสถานการณ์ที่กดดัน เช่นนี้ หลายคนอาจรู้สึกหมดแรงและท้อใจ

วารสารวิชาการฉบับที่สอง จึงขอนำพี่น้องให้กลับมาระลึกถึงการพักผ่อนในพระเจ้าท่ามกลางสภาวะที่กดดัน โดยขอแนะนำแนวคิดเรื่อง *Sabbath* หรือ *พักพิง* ซึ่งเป็นหลักการที่พระเจ้าได้ทรงตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มสร้างโลก โดยทรงตั้งวันที่เจ็ดไว้เป็นวันบริสุทธิ์ และทรงหยุดพักจากการงานทั้งปวง (ปฐมก. 2:3) คำว่า “*พักพิง*” จากปกหน้าสะท้อนความหมายของวันสะบาโตที่มีจุดประสงค์หลักสองอย่าง “*พัก*” คือการพักผ่อนร่างกายของมนุษย์ตามแบบอย่างพระเจ้าพระผู้ทรงสร้าง (อพย. 20:11) ส่วน “*พิง*” สะท้อนถึงการนมัสการหรือสรรเสริญพระเจ้าเนื่องจากการทรงช่วยกู้ของพระองค์ (ฉธบ. 5:15) ทั้งสองอย่างเป็นสิ่งที่พระเจ้าต้องการให้ประชากรของพระองค์ทำในวันสะบาโต ในภาษาอังกฤษมีการเล่นคำโดยกล่าวว่าในวันสะบาโตเรา pray and play (อธิษฐานและเล่น) ซึ่งสะท้อนภาพนมัสการและพักผ่อนเช่นกัน ดังนั้นเราทุกคนต้องมีทั้งการ “*พัก*” และ การ “*พิง*” ในวันสะบาโต

เนื้อหาของบทความในวารสารฉบับนี้ได้สะท้อนถึงคำว่า *Sabbath* ในบริบทต่างๆ กัน ศจ.ดร. โยชิฮิโกะ อิตากะ จะนำเราไปสู่การศึกษาคำในพระธรรมปฐมกกาล 2:1-3 ซึ่งได้บันทึกถึงวันสะบาโตเป็นครั้งแรก การศึกษาถึงรากศัพท์ต่างๆ จะช่วยให้เราเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ “*วันมงกุฎแห่งสัปดาห์*” ในขณะที่ดร. ศิลป์ชัย ชาวเจริญรัตน์ ได้ตั้งคำถามชวนคิดที่ว่า ทำไมเราต้องมีวันสะบาโต แล้วเราจะหยุดพักเพื่อทำอะไรกัน ในบทความเรื่อง “*วันสะบาโตกับชีวิตคริสเตียนยุคปัจจุบัน*”

หากเราได้ลองศึกษา “*แนวทางปฏิบัติในการถือรักษาวันสะบาโตของชาวฮิว*” ซึ่งอ. สุกุณี เกรียงชัยพร อาจารย์พิเศษของโรงเรียนฯ ได้นำเสนอไว้ คงทำให้เราเห็นถึงความตั้งใจของชาวฮิวที่มุ่งหวังให้ธรรมเนียมปฏิบัติที่พวกเขายึดถือ นำพาพวกเขาไปถึงความหมายที่แท้จริงของวันสะบาโต นอกจากนี้ ศจ.ดร. ศึกษา เทพอารีย์ อาจารย์พิเศษของโรงเรียนฯ อีกท่านหนึ่ง ได้นำเราให้หันมองมุมมองกลับกันของการทำงานหนักจนขาดการพักผ่อน ซึ่งเป็นที่มาของ **อาการ burnout** หรือ

ภาวะจิตสลาย ของผู้รับใช้ บทความนี้ช่วยให้
เราได้ตระหนักถึงความสมดุลในชีวิตระหว่าง
การทำงานและการพักผ่อน

ในตอนท้ายเรายังมีบทความพิเศษจาก ABGTS
(Asia Baptist Graduate Theological
Seminary) ที่น่าสนใจเรื่อง **“การเลี้ยงดูบุตร
ที่เป็นอนุชนของคุณพ่อคริสเตียนจีนใน
ประเทศไทยให้อยู่ในน้ำพระทัยของพระเจ้า”**
โดย ดร. เลิศ ทิสยากร หวังว่าคุณพ่อทุกท่านจะได้
รับการย้ำเตือนถึงบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของท่าน
ในครอบครัว

นอกจากนี้ทางโรงเรียนขอขอบคุณ อ. นิตยา จัง
อาจารย์แผนกดนตรีคริสตจักร ที่ได้นำบทเพลง
“พระเยซูทรงห่วงข้าหรือไม่” มาแบ่งปันเพื่อ
หนุนใจเรา และขอขอบคุณ คุณเอมวลี เสวตบวร
สำหรับการเลือกสรรข้อคิดดีๆ ใน **“เรียงร้อย
ถ้อยคำสะบาโต”**

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะช่วยนำ
พวกเราเข้าสู่การพักพิงในพระเจ้าอย่างแท้จริง
ซึ่งเป็นการพักสงบฝ่ายจิตวิญญาณท่ามกลางโลก
ที่สับสนวุ่นวาย ขอให้ท่านได้รับกำลังเรียวแรง
ใหม่ และเปี่ยมไปด้วยสันติสุขจากพระเจ้า จาก
การหยุดพักและการนมัสการในวันสะบาโตของ
ท่านทั้งหลาย

สารบัญ

“วันมงกุฎแห่งสัปดาห์”

ศจ.ดร.โยชิฮิโกะ อิตากะ

6

วันสะบาโตกับชีวิตคริสเตียนยุคปัจจุบัน

ดร.ศิลป์ชัย เซาว์เจริญรัตน์

16

เรียงร้อยถ้อยคำ...“สะบาโต”

เอมวาลี เสวตบวร

23

การถึอรักษาวันสะบาโตของชาวอิวกับบทเรียนฝ่ายวิญญาณสำหรับ
คริสเตียน

อ.สกุณี เกรียงชัยพร

24

ภาวะจิตสลาย (Burnout)

ศจ.ดร.ศึกษา เทพอารี

38

พระองค์ทรงหวังข้าหรือไม

อ.นิตยา จัง

42

Thai-Chinese Christian Fathers in Raising Teenagers
According to God’s Will

ดร. เลิศ ทิสยากร

44

การเลี้ยงดูบุตรที่เป็นอนุชน
ของคุณพ่อคริสเตียนจีนในประเทศไทย
ให้อยู่ในน้ำพระทัยของพระเจ้า

ดร. เลิศ ทิสยากร

50

“วันมกฏแห่งสัปดาห์”

การตีความจากพระธรรมปฐมกาลบทที่ 2:1-3 และการประยุกต์ในบริบทปัจจุบัน

ศจ.ดร. โยชิฮิโกะ ฮิดากะ

เรียบเรียงโดย อ.สิริวรรณ อานุกาพโยธา

สรุปบทความ วันสะบาโตเป็นวันที่เราระลึกถึงการทรงสร้างของพระเจ้า รวมทั้งเป็นวันที่เราได้รับพระพรจากที่ทรงจัดเตรียมไว้ และเป็นการเข้าสู่การพักสงบกับพระองค์พระเจ้าทรงเป็นผู้เนรมิตสร้างโลกและสรรพสิ่งทุกอย่าง และในขณะที่เดียวกันพระองค์ยังทรงเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอด โดยที่พระราชกิจของพระองค์ยังทรงดำเนินอยู่ เพื่อให้ทุกสิ่งเข้าสู่วันสะบาโต

ในบทความฉบับนี้เราจะศึกษาวันสะบาโตจากพระธรรมปฐมกาล 2:1-3 โดยเราจะศึกษาวันสะบาโต จากการพิจารณาคำศัพท์ที่สำคัญดังนี้

1. การตีความจาก ปฐมกาล 2:1-3

การศึกษาในยุคเริ่มต้นนั้น นักวิชาการได้ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวันสะบาโตจากบริบทของวัฒนธรรมและภาษาจากประเทศที่อยู่โดยรอบอิสราเอล¹ แต่ทฤษฎีเหล่านั้นก็ไม่มีข้อสรุปและ

การยอมรับใดๆ สำหรับวันสะบาโตจนถึงทุกวันนี้ เพราะว่าวันสะบาโตที่พระคัมภีร์เดิมบันทึกไว้นั้นถือเป็นวันที่มีลักษณะเฉพาะที่ไม่สามารถจะไปอ้างอิงกับปฏิทินของชนชาติอื่นๆ นักวิชาการจึงไม่สามารถหาข้อมูลใดๆ ได้อีกจากบริบทข้างต้น ดังนั้นในการศึกษาแนวใหม่นี้พวกเขาจึงกลับไปสู่การค้นหาข้อมูลจากพระคัมภีร์เป็นหลัก

² ตัวอย่างเช่น ทฤษฎีบาบิโลนของเทศกาลพระจันทร์เต็มดวงจะเป็นทฤษฎีที่นักวิชาการนิยมใช้มากที่สุด ซึ่งตามทฤษฎีนั้น อธิบายว่า ชื่อเทศกาลนี้ ตามภาษาอัคคาเดียน (*šapattu, šabattu*) ออกเสียงใกล้เคียงกับคำว่าสะบาโต (*šabbāt*) ในภาษาฮีบรู แต่ในเรื่องของเวลานั้น พระจันทร์จะเต็มดวงตามปฏิทินทุกๆ 15 วัน ซึ่งไม่ใกล้กับสะบาโตซึ่งเป็น 7 วัน และในเทศกาลของบาบิโลนนี้ยังถือว่าเป็น “วันอัมมงคล” แต่ตรงข้ามกับวันสะบาโตซึ่งถือว่าเป็นวันแห่งความชื่นชมยินดี ข้อมูลดังกล่าวจึงทำให้นักวิชาการจำนวนไม่น้อยยังไม่เห็นด้วยว่าสะบาโตมาจากเทศกาลของบาบิโลน Cf. Morgenstern, “Sabbath”, p.135. Hasel, “Sabbath”, pp.850-851. Stamm, *Der Dekalog im Lichte der neueren Forschung*, p.151-152. Shafer, “Sabbath”, p.761.

³ ปฏิทินของชาติอื่นๆ นั้นจะขึ้นอยู่กับดวงจันทร์และดวงอาทิตย์เป็นหลัก แต่วันสะบาโตไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านั้นเพราะจะเกิดขึ้นทุก 7 วัน ซึ่งจะไม่พบในธรรมเนียมอื่นใดอีกจากแถบตะวันออกกลาง Cf. Nahum M. Sarna, *Genesis=Be-Reshit, The JPS Torah Commentary* (Philadelphia: Jewish Publication Society, 1989), pp.14-15.

¹ ดูทฤษฎีจากเทศกาลในช่วงวันพระจันทร์เต็มดวงของบาบิโลน และทฤษฎีต่างๆ ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก Cf. Gerhard F. Hasel, “Sabbath”, *The Anchor Bible Dictionary (ABD)* (New York: Doubleday, 1996), Vol.5, pp.850-851. J. Stamm, *Der Dekalog im Lichte der neueren Forschung* (Bern: Verlag Paul Haupt, 1962), [Japanese translation, pp.150-157.] และศึกษาจากปฏิทินเกษตรกรรมของชาวคานาอัน ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก Cf. J. Morgenstern, “Sabbath”, *IBD*, Vol.4 (Nashville: Abingdon Press, 1962), pp.135-137. และการศึกษาทฤษฎีจากเรื่องของการจัดตลาดนัดในวิถีชีวิตของชาวตะวันออกกลาง จากหนังสือ Cf. B. E. Shafer, “Sabbath”, *IBD*, Supplementary Vol. (Nashville: Abingdon Press, 1976), pp.135-136.

ด้วยเหตุนี้บทความจึงได้นำ ปฐมกาล 2:1-3 เป็นข้อที่จะอธิบายเพื่อให้เข้าใจลักษณะของ วันสะบาโต ที่แท้จริง

เนื้อหาพระคัมภีร์ ปฐมกาล 2:1-3⁵

ข้อ 1 ฟ้าสวรรค์และแผ่นดิน และสรรพสิ่งทั้งสิ้นที่มี อยู่ในนั้นก็ถูกสร้างเสร็จ

ข้อ 2 วันที่เจ็ด พระเจ้าก็เสร็จงานของพระองค์ที่ทรง ทำมานั้น ในวันที่เจ็ดนั้นก็ทรงหยุดพักจากการงานทั้งสิ้นของพระองค์ที่ได้ทรงกระทำ

ข้อ 3 พระเจ้าจึงทรงอวยพรวันที่เจ็ด ทรงตั้งไว้เป็น วันบริสุทธิ์ เพราะในวันที่นั้นพระองค์ทรงหยุดพักจากการงานทั้งปวงที่พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างและทรงกระทำ

คำศัพท์สำคัญที่ยังเป็นข้อโต้เถียงของนักวิชาการในปัจจุบัน ได้แก่

1.1 “สรรพสิ่งทั้งสิ้นที่อยู่ในนั้น” คำฮีบรู *kol šׁbāʾm* (ปฐมก. 2:1)

คำศัพท์ที่ได้จากการแปลภาษาไทย นั้นจะได้มาจากการตีความมากกว่า จะใช้ตรงตามคำศัพท์ฮีบรู ซึ่งคำนี้จะแปลว่า “บริวารทั้งสิ้นของพวกเขา” (“all their hosts,” New American Standard) คำฮีบรู *šābāʾ*⁶ แปลว่า บริวาร ตามความหมาย หมายถึง “กองทัพ” (“military men,” “troops,” กตว 1:3, 32:37)⁶ เมื่อใช้คำนี้เชื่อมกับคำว่าสวรรค์ (*haššāmáyim*) หมายถึง “บรรดาดวงดาว” เป็นภาพของการนมัสการดวงดาว (ฉธบ. 4:19, อสย. 40:26, 45:12)⁷ นอกจากนี้ความหมายนี้แล้ว ยังมีความหมายว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสวรรค์ (“the host of heaven,” 1 พกษ. 22:19 และ 1 พศด. 18:18)⁸ แต่คำว่า *šābāʾ* ไม่มีใช้กับคำว่าแผ่นดิน (*hāʾāreš*)

⁴ ในปฐมกาล 2:1-3 ไม่มีคำว่าวันสะบาโต แต่เราเข้าใจว่าตอนนี้เป็นตอนแรกที่มีเรื่องเกี่ยวกับวันสะบาโต เพราะว่า เราพบคำกริยาว่า “หยุดพัก” (*šābat*) ซึ่งเป็นรากศัพท์ของคำว่าวันสะบาโต (*šabbāt*) ซึ่งเป็นคำนาม และในพระบัญญัติสิบประการ ข้อที่ 4 จากหนังสือเฉลยธรรมบัญญัติ (ฉธบ. 5:13-15) อ้างอิงปฐมกาล 2:1-3 ในการอธิบายความเป็นมาของวันสะบาโต ด้วยเหตุนี้เราเข้าใจว่า ปฐมกาล 2:1-3 เป็นข้อที่เหมาะสมและสำคัญในการเข้าใจความหมายของวันสะบาโต. Cf. Hasel, “Sabbath,” p.851. สาเหตุที่ใช้คำว่า “วันที่เจ็ด” โดยไม่ใช่ “วันสะบาโต” อ่านเพิ่มเติมได้จาก Cf. Sarna, *Genesis=Be-Reshit*, p.14. U. Cassuto, *A Commentary on the Book of Genesis; Pt. 1. From Adam to Noah*, Genesis I-VI8 (Jerusalem: Magness Press, 1961), pp.65-68. Gordon J. Wenham, *Genesis 1-15*, Word Biblical Commentary (Dallas: Word, 2002), p.35.

⁵ จากพระคัมภีร์เบญจบรรณ ฉบับมาตรฐาน 2006 (กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2006).

⁶ ยังมีความหมายอื่นคือ “บรรดาผู้ใช้ที่พระวิหาร” (อพยพ 38:8, 1 ซามูเอล 2:22) Koehler and Baumgartner, *HALOT Vol.3*, p.994. E. A. Speiser, *Genesis, The Anchor Bible (AB)* (New York: Doubleday, 1964), p.7. A. S. van der Woude, “**שָׁבָא׳** *šābāʾ* army,” *Theological Lexicon of the Old Testament (TLOT)* (Peabody, Mass.: Hendrickson, 1997), pp.1039-1046.

⁷ พระคัมภีร์ฉบับ New American Standard แปลว่า “stars” (อิสยาห์ 40:26) ฉบับ New International Version แปลว่า “starry hosts” (อิสยาห์ 45:12) พระคัมภีร์ไทยฉบับ 1971 แปลว่า “บริวาร”

⁸ ฉบับ 1971 แปลคำเหล่านั้นว่า “บริวารแห่งฟ้าสวรรค์” ใน 1 พกษ 22:19 ว่า บริวารแห่งฟ้าสวรรค์

ใน ปฐมกาล 2:1 คำว่า *sābā'* มีคำท้าย (suffix) ที่เสริมความหมายเป็นการแสดงความเป็นเจ้าของ พหูพจน์บุรุษที่ 3 (“their”) มีความหมายว่า เป็น ทั้งฟ้าสวรรค์และแผ่นดิน ผู้เป็นเจ้าของจึงเป็น เจ้าของทั้งสองสิ่ง *sābā'* ของฟ้าสวรรค์ คงหมายถึง บรรดาดวงดาว (ปฐมก 1:14-19) แต่เราไม่สามารถรู้ว่า *sābā'* ของแผ่นดิน คืออะไร เพราะ ไม่มีปรากฏในพระคัมภีร์เดิม

แต่นักวิชาการส่วนใหญ่เข้าใจว่า ปฐมกาล 2:1 เป็นคำสรุปของเหตุการณ์ในบทที่ 1 ทั้งหมด ดังนั้นคำว่าบรรดาสรรพสิ่งทั้งสิ้นเป็นบรรดาดวงดาว และสรรพสิ่งทั้งสิ้นในแผ่นดิน⁹

1.2 “ในวันที่เจ็ด” คำฮีบรู *bayyôm haššōbî'î* (ปฐมก. 2:2)

ตามข้อมูลจากบทนี้ พระเจ้าเสร็จสิ้นการงานในวันที่เจ็ด แต่ตามข้อเขียนจากปฐมกาลบทที่ 1 คล้ายกับว่า พระเจ้าเสร็จงานในวันที่หก (ดู อพย. 20:21, 31:17) ข้อโต้แย้งสองประเด็นนี้ทำให้คนโบราณสับสน และพระคัมภีร์ฉบับโบราณ ทั้งเซปทัวเจนท์ (Septuagint), เบญจบรรณฉบับโบราณของชาวสะมาเรีย (the Samaritan

Pentateuch) และ เบญจบรรณฉบับโบราณภาษาซีเรีย (the Syriac Pentateuch) แก่คำว่า “เจ็ด” เป็น “หก”¹¹

และด้วยความสับสนนี้นักวิชาการยุคปัจจุบันจึงแก้ไขปัญหาโดยที่ นักวิชาการบางท่านตีความ คำฮีบรู “*ba*” ว่า “ใน” (in) ตามความหมายหลักให้เป็น “จนกระทั่ง” (by, until)¹²

นอกจากนี้นักวิชาการบางท่านเปลี่ยนกาล (tense) ของคำกริยาว่า “เสร็จ” (*kālāh*, ปฐมก. 2:2) ให้เป็น “เสร็จเรียบร้อยแล้ว” (pluperfect) ตามไวยากรณ์กรีก¹³

แต่ในความคิดเห็นของผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีนี้ เพราะหากเราแปลคำว่า “*ba*” ซึ่งมีความหมายหลักเป็น “ใน” ให้หมายถึงคำว่า “จนกระทั่ง”¹⁴ เมื่อถึงประโยคที่สองในข้อเดียวกันคือ “ในวันที่เจ็ดนั้นก็ทรงหยุดพัก” ก็จะต้องถูกเปลี่ยนเป็น “จน

⁹ ในเซปทัวเจนท์ (Septuagint, พระคัมภีร์เดิมฉบับกรีกโบราณ) มีสรรพนาม เป็นบุรุษที่ 3 เอกพจน์ (“its”) ซึ่งอ้างอิงเฉพาะฟ้าสวรรค์ ซึ่งจะเข้าใจง่ายกว่าฉบับฮีบรู Cf. Alfred Rahlfs, ed., *LXX Septuaginta* (Stuttgart: Württembergische Bibelanstalt, 1935) . Johan Lust, Erik Eynikel, and Katrin Hauspie, eds., *A Greek-English Lexicon of the Septuagint*, Revised Edition (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2003) .

¹⁰ Cf. Wenham, *Genesis 1-15*, p.35. Skinner, *A Critical and Exegetical Commentary on Genesis*, p.39. นอกจากนี้ผู้บรรยายชาวยิว Moshe Ben Nachman (1194–1270) อธิบายว่า ทูตสวรรค์ในฟ้าสวรรค์ และจิตวิญญาณของมนุษย์ Cf. A. Cohen, *The Soncino Humash, Soncino Books of the Bible*, 2nd ed. (London: The Soncino Press, 1983), p.8.

¹¹ Cf. BHS Critical Apparatus. Skinner, *A Critical and Exegetical Commentary on Genesis*, p.39.

¹² Cf. W. Reyburn and E. McG. Fry, *A Handbook on Genesis*, UBS Handbook Series (New York: United Bible Societies, 1997), p.55.

¹³ Cf. E. Kautzsch, ed., *Gesenius' Hebrew Grammar*, 2nd ed. (Oxford: The Clarendon Press, 1910), p.310. Wenham, *Genesis 1-15*, 35. Sarna, *Genesis=Be-Reshit*, 5 และ 15. Speiser, *Genesis*, pp.7-8.

¹⁴ คำฮีบรูว่า ‘*ad*’ แปลว่า “จนกระทั่ง” ซึ่งใช้ได้เหมาะสมกว่า

กระทั่งวันที่เจ็ดนั้นก็ทรงหยุดพัก” ก็จะมีปัญหาเกิดขึ้นว่าเหมือนพระเจ้าทรงหยุดพักมาตั้งแต่ก่อนวันที่เจ็ดแล้ว ดังนี้ “ba” จึงยังควรที่จะแปลว่า “ใน” เพื่อคงความหมายเดิมและสามารถใช้คำว่า “ใน” กับประโยคที่สองนี้ได้ด้วย

และในกรณีของคำว่า “เสร็จ” (*kālāh*) ที่นักวิชาการบางท่านแปลในรูปของ Pluperfect Tense ที่จะแปลว่า “เสร็จสิ้น” ก่อนประกาศ ซึ่งจะมีความหมายว่า “ประกาศในวันที่เจ็ดว่าเสร็จในวันที่หก” นั้น Pluperfect Tense เป็น อดีตที่ลึกกว่า Aorist Tense (ตามไวยากรณ์กรีก) ซึ่งอยู่ในกลุ่มบอกถึงกาลอดีตเดียวกัน (ในฮีบรูจะใช้แค่ Perfect Tense เท่านั้น) แต่เมื่อกลับไปดูจากพระคัมภีร์ฉบับเซปตวาเจนท์ (Septuagint) กลับพบว่า มีการแปลโดยใช้เป็น Aorist Tense ก็คือเสร็จสิ้นวันเดียวกับการประกาศว่าเสร็จ ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงไม่สนับสนุนพระคัมภีร์ฉบับกรีกด้วยซ้ำ

ในทางตรงกันข้าม ผู้เขียนสามารถสนับสนุนในข้อที่เชื่อว่าพระเจ้าสร้างทุกสิ่งเสร็จในวันที่เจ็ด ตามพระคัมภีร์ เพราะเลขเจ็ดเป็น ตัวเลขศักดิ์สิทธิ์ (sacred number) และ ตัวเลขสำคัญ (cardinal number) ทุกคนรู้ว่า เลขเจ็ดเป็นเลขที่มีความสำคัญในพระคัมภีร์เดิม¹⁵ เช่นเทศกาลหรือพิธีทางศาสนาที่สำคัญ หรือเหตุการณ์ใหญ่เกิดในวันที่เจ็ดหรือเกี่ยวข้องกับวันที่เจ็ด (อพย. 12:15, 21:2, 23, 34, กตว. 29:12) เดือนที่เจ็ด

¹⁵ Cf. J. Friberg, “Numbers and Counting”, ABD, Vol.4 (New York: Doubleday, 1996), p.1145. Pope, “SEVEN, SEVENTH, SEVENTY”, IBD, Vol.4, pp.294-295. Gary G. Cohen, “שבָּ (šēbā’), שבַּעַשָׁר (šib’ā), seven,” Theological Wordbook of the Old Testament (TWOT) (Chicago: Moody Press, 1999, c1980), pp.898-899.

(อสค. 39:14) ปีที่เจ็ด (ปฐมก. 4:24) 49 ปี (7x7, ลนต. 25:8) และ 70 ปี (ยรม. 25:11) นอกจากนี้โครงสร้างของพระวิหารหรือพลับพลาทั้งความสูง ความกว้าง และการถวายนูจะเกี่ยวข้องกับเลข 7 เมื่อพิจารณาจากมุมมองนี้ เราก็ไม่สามารถเชื่อว่าพระเจ้าสร้างทุกสิ่งเสร็จในวันที่หก เพราะในวันที่เจ็ดจะมีความหมายที่ลึกซึ้งมากกว่า¹⁶

1.3 “หยุดพัก” คำฮีบรู *šābat* (จาก ปฐมก 2:2และ3)

ความหมายของคำฮีบรู *šābat* ซึ่งเป็นคำกริยา มีความหมายชัดเจนว่า “หยุดพัก,” “หยุดพักชั่วคราว” (“cease, desist, rest,” ปฐมกาล 8:22, โยบ 32:1)¹⁷ และในความหมายแฝงว่า หยุดพักแล้วจะทำงานต่อ จึงไม่ได้หมายถึงการหยุดพักผ่อน

ข้อพระคัมภีร์ที่เกี่ยวกับวันสะบาโตในสัปดาห์แห่งการนมัสการสร้าง ใช้คำกริยาหลายคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำฮีบรูว่า *šābat* เช่น อพยพ 23:22, 31:17 เราพบคำว่า

¹⁶ Cf. G. von Rad, *Genesis: A Commentary*, The Old Testament Library (London: S. C. M., 1961), p.62.

¹⁷ Cf. Francis Brown, S. R. Driver and Charles A. Briggs, *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*, (BDB) (London: Oxford University Press, 1952), p.991. Koehler and Baumgartner, *HALOT Vol.4*, p.1307. Wenham, *Genesis 1-15*, p.35. Stolz, “שבָּ *šbt* to cease, rest,” TLOT, pp.1297-1302.

nāpās ด้วย คำว่า *šābat* มีความหมายหลักก็คือ “พักผ่อนเอาแรง” (refresh oneself, 2ซมอ. 16:14)¹⁸

เราจึงสรุปได้ว่า วันที่เจ็ดไม่ได้เป็นแค่วันหยุดพักผ่อน แต่เป็นวันที่พักเพื่อจะเอาแรงในการทำสิ่งอื่นต่อไป

1.4 “อวยพร” คำฮีบรู *bārak* (ปฐม 2:3)

Keller และ Wehmeier ให้ความหมายของคำฮีบรู *bārak* ว่า “health creating power”¹⁹ หมายความว่า ผู้ที่ได้รับพระพรนั้นเกิดผลและสามารถมีชีวิตทวีมากขึ้นได้ เช่น ในปฐมกาลบทที่หนึ่ง หลังจากพระเจ้าอวยพรพระพรทรงประกาศว่า “จงมีลูกดกทวีมากขึ้น” (ปฐม 1:22, 28) การอวยพรจะใช้สำหรับ คนหรือ สัตว์ที่เป็นสิ่งมีชีวิตเป็นหลัก แต่น่าแปลกใจว่า ในปฐมกาล 2:3 พระเจ้าอวยพรพระพรแก่วันที่เจ็ดซึ่งเป็นเวลา จึงนับว่าเป็นกรณีพิเศษ²⁰

ในหกวันที่ผ่านมาของการทรงสร้างเราจะได้พบพระพรบางส่วนแต่พอถึงวันที่เจ็ดเราจะได้เห็นพระพรทั้งหมดซึ่งเป็นพระพรของการสร้างชีวิต

¹⁸ Cf. Bruce K. Waltke, “שָׁבַט (*nāpās*) take breath, refresh oneself,” TWOT, pp.587-591. Koehler and Baumgartner, HALOT Vol.2, p.711.

¹⁹ C. A. Keller and G. Wehmeier, “בָּרַךְ *brk* to bless,” TLOT, pp.266-282.

²⁰ Cf. Wenham, *Genesis 1-15*, p.36.

1.5 “ตั้งไว้เป็นวันบริสุทธิ์” คำฮีบรู *qādaš* (ปฐม 2:3)

qādaš แปลว่า เลือกสิ่งหนึ่งให้เป็นมรดกของพระเจ้า และแยกสิ่งนั้นออกจากทั่วไปเพื่อจะใช้ในโอกาสพิเศษ²¹ สิ่งที่ถูกเลือกไว้จะเป็น สิ่งของ สถานที่ และบุคคล เท่านั้น แต่มีน้อยครั้งที่เลือกระยะเวลาให้เป็นเวลาศักดิ์สิทธิ์²² พระเจ้าเลือกวันที่เจ็ดเป็นวันศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้นเราจึงควรให้วันนี้ที่พระเจ้าเลือกเป็นวันที่เราใช้ตามพระประสงค์ของพระเจ้า²³

2. ลักษณะพิเศษของวันสะบาโตในการนมิตสร้าง

วันที่เจ็ดไม่เหมือนกับหกวัน ในข้อนี้เราจะทบทวนลักษณะของวันสะบาโตว่ามีความพิเศษอย่างไร ซาร์นา (Sarna) ผู้เขียนหนังสืออธิบายชาวฮีบรู อธิบายว่า ข้อแตกต่างระหว่างหกวันกับวันสะบาโตนั้นมีความแตกต่าง 2 ประการ

ประการที่หนึ่ง คือ ในเรื่องของลักษณะประโยคที่ใช้ เช่น ภายในหกวันเราพบประโยคซ้ำๆ ว่า “มีเวลาเย็นและเวลา

²¹ มีนักวิชาการท่านหนึ่งเสนอว่าทฤษฎีของคำว่า “อวยพร” (*qādaš*) มีที่มาจากคำว่า “ตัด” (*qād*) cf. Koehler and Baumgartner, HALOT Vol.3, p.1072. Thomas E. Mccomisky, “שָׁבַט (*qādaš*) be hallowed, holy, sanctified,” TWOT, pp.786-789.

²² นอกจากในปฐมกาลข้อนี้แล้วยังพบใน เนหะมีย์ 8:9, 11 เท่านั้น

²³ Cf. Wenham, *Genesis 1-15*, p.36.

เข้าเป็นวันที่... ” (ปฐมกาล 1:5, 8, 13, 19, 23, 31) แต่ในวันที่เจ็ดไม่พบประโยคนี้ นั่นคือ ในวันที่เจ็ดไม่มีวันที่จะดำเนินต่อไป²⁴

และอีกประการ คือความสัมพันธ์ของแต่ละวัน โดยมีลักษณะดังนี้

วันที่	ทรัพยากร (Resource)	วันที่	การประยุกต์ใช้ (Application)
1	ความสว่าง	4	ดวงสว่างต่างๆ
2	ท้องฟ้าและทะเล	5	สัตว์น้ำและนก
3	แผ่นดินและพืช	6	สัตว์ป่าและมนุษย์
7	วันสะบาโต (จุดมุ่งหมาย)		

พระเจ้าทรงสร้างสรรพสิ่งในหกวันให้เกี่ยวกับเรื่องของพื้นที่ (space) โดยที่พระองค์สร้างสรรพสิ่งลงในพื้นที่นั้น แต่ในวันที่เจ็ดจะเกี่ยวข้องกับเวลา (time) ซึ่งเป็นพระพรสำหรับสรรพสิ่งที่ทรงสร้างตามความเชื่อของชาวยิว วันสะบาโตเป็นวันพิเศษสุดของอาทิตยเป็น “วันแห่งมงกุฎ” ซึ่งเป็นเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายสูงสุดของการทรงสร้างทั้งปวง รวมทั้งมนุษย์นั้นก็เพื่อเข้าสู่วันสะบาโต วันแห่งพระพร

3. วันสะบาโตเพื่อสรรพสิ่ง

หลายคนคิดว่าวันสะบาโตเป็นวันที่พระเจ้าทรงพักผ่อนหลังจากเสร็จสิ้นการงานที่ยิ่งใหญ่แต่ในความจริงแล้วพระเจ้าทรงตั้งวันสะบาโตมิใช่เพื่อพระองค์แต่เพื่อสรรพสิ่งที่พระองค์สร้าง

ในเทพนิยายของเมโสโปเตเมียมีเรื่องเกี่ยวกับการสร้างโลกด้วย ว่า พระมาร์ดุก (Marduk) เป็นผู้สร้างโลกและเมื่อถึงวันสุดท้ายที่สร้าง

เสร็จก็จะให้ทุกสิ่งมาชื่นชมพระมาร์ดุกที่เป็นผู้สร้าง²⁵ แนวคิดนี้จึงคล้ายกับการที่เราคิดว่าวันสะบาโตตั้งไว้สำหรับผู้สร้าง แต่ ฟอน หาราด (von Rad) นักวิชาการพระคัมภีร์เดมิชาวเยอรมันได้กล่าวไว้อย่างถูกต้องว่า

พระเจ้าตั้งวันสะบาโตไว้เพื่อสรรพสิ่งที่ทรงสร้าง²⁶ พระองค์ไม่ได้ตั้งวันนี้เพื่อที่จะให้พระองค์พักผ่อนหรือเพื่อยกย่องพระองค์แต่ให้ทุกสิ่งได้รับพระพรเพื่อ

เป็นพลังแห่งชีวิต พระพรที่เตรียมไว้ในวันสะบาโตจะเตรียมไว้เพื่อทุกสรรพสิ่ง (มาระโก 2:27)

4. พระเจ้ายังทรงทำงานอยู่

ในนิยายของชาวคานาอันเชื่อว่า ผู้สร้างโลกคือ พระเอล (El) เมื่อ พระเอลสร้างทุกสิ่งเสร็จก็อายุมากแล้ว จึงเกษียณจากทุกสิ่ง พระเอลก็จะไม่สนใจและไม่ยุ่งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเขาอีก ลูกชายสองคนของพระเอล

²⁴ Cf. Sarna, *Genesis = Be-Reshit*, p.4.

²⁵ Cf. James Bennett Pritchard, ed., *The Ancient Near East an Anthology of Texts and Pictures* (Princeton: Princeton University Press, 1958), p.66.

²⁶ Cf. Rad, *Genesis: A Commentary*, p.62.

คือ พระบาอัล (Baal) กับ พระโมท (Mot) จึงต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงอำนาจในการดูแล ซึ่งพระเอลก็จะไม่เข้ามาจัดการเรื่องใดๆ อีก²⁷

แต่จะเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับในพระคัมภีร์ คือ พระเจ้ายังทรงแสดงความตั้งใจของพระองค์ในการดำเนินควบคู่ไปกับสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง และนั่นคือคำว่า “หยุดพัก” (*šābat*) ซึ่งหมายถึงการหยุดพักชั่วคราว

การเสร็จสิ้นของการทรงสร้างนั้นไม่ใช่แค่ความสำเร็จจากการผลิตตามแบบพิมพ์เขียวเท่านั้นแต่ต้องเป็นการที่สรรพสิ่งที่ทรงสร้างได้รับพระพร และนี่คือการเข้าสู่วันสะบาโต พระเจ้าจึงยังทรงทำงานต่อไปเพื่อให้ถึงวันนั้น วันที่เจ็ดที่บันทึกไว้ในปฐมกาล 2:1-3 นั้น เป็นวัน “สร้างเสร็จสิ้น” ในอดีต และเป็น” เป้าหมาย” สำหรับอนาคต (ฮีบรู 4:9-11)²⁸ การทรงสร้างนั้นจะไม่สำเร็จจนกว่าทุกสิ่งจะเข้าสู่วันสะบาโต²⁹ เราจึงรู้ว่าพระเจ้าทรงเป็นผู้สร้างและพระผู้ช่วยให้รอดด้วยตั้งแต่ปฐมกาล

²⁷ Cf. Hermann, “EL, 𐤇𐤋,” *Dictionary of Deities and Demons in the Bible (DDD)*, 2nd ed. (Grand Rapids, Michigan: Brill, 1999), p.274-280. John Day, “Baal (Deity),” *ABD* Vol.1, p.546. J. F. Healey, “MOT, 𐤇𐤋𐤁,” *DDD*, p.599. ในยุคบรรพกาลที่ 18-19 มีแนวคิดเชื่อว่าพระเจ้าสร้างสรรพสิ่งและเมื่อสร้างเสร็จแล้วพระเจ้ายกไม่ยุ่งเกี่ยวกับโลกและให้ผู้ที่อยู่เป็นผู้ดำเนินงานต่อไป

²⁸ Cf. Carl Friedrich Keil and Franz Delitzsch, *Commentary on the Old Testament*, (Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 2002), 1: pp.xii-43.

²⁹ *ibid.*, p.42. Cf. Cohen, *The Soncino Humash*, p.8.

5. ความหมายของ วันสะบาโตในบริบทปัจจุบัน

จากเนื้อหาของปฐมกาลบทที่ 2:1-3 ทำให้เรารู้ว่าพระเจ้าไม่ได้เตรียม วันสะบาโตให้มนุษย์เท่านั้น ข้อพระบัญญัติเกี่ยวกับวันสะบาโตในเฉลยธรรมบัญญัติ 5:14 บันทึกไว้ว่า สิ่งเข้าสู่วันสะบาโตนั้นคือ วัวและลา และสัตว์ใช้งานทั้งหมด รวมถึงทาส ทาสี³⁰ พระเจ้าห้ามประชากรของพระองค์เข้าสู่วันสะบาโต หากสัตว์และทาสในรั้วบ้านนั้นยังคงต้องถูกผูกมัดกับภาระประจำวัน

ในพระธรรม 2 พงศาวดาร 36:21³¹ กล่าวว่าสรรพสิ่งที่ทรงสร้างรอดคอยความรอดจากพระเจ้าและความทุกข์ของชนชาตินั้นมาจากความบาปและการกระทำของมนุษย์ เราไม่สามารถแยกแยะระหว่างปัญหาธรรมชาติ (ปัญหาสิ่งแวดล้อม) กับชีวิตของมนุษย์ได้ ปัญหาใหญ่สำหรับยุคนี้คือปัญหาของสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาสภาวะโลกร้อน หากเราคิดตามความหมายอย่างแท้จริงของวันสะบาโต เราก็จะรู้ว่าทุกสิ่งจำเป็นต้องเข้าสู่วันสะบาโตเช่นกัน

³⁰ ในกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสะบาโตที่มาถึงทุกเจ็ดปีนั้น เน้นการพักผ่อนของธรรมชาติ (เลวีนิติ 2: 1-5)

³¹ พระคัมภีร์ฉบับ NIV แปลว่า “The land enjoyed its Sabbath rests;”

ปัจจุบันนี้คริสตจักรไม่ได้รักษาวันสะบาโต (วันเสาร์คือวันสุดท้ายของสัปดาห์) แต่การรักษาวันอาทิตย์ (วันแรกของสัปดาห์) เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่เรียนรู้จากศาสนายิว เราถือว่าการรักษาวันอาทิตย์นั้นเป็นการรักษาวันสะบาโต เพื่อจะได้สัมผัสกับพลังที่สร้างชีวิตใหม่ เปรียบเหมือนธรรมเนียมปฏิบัติของคนไทยในเรื่องการกลับไปเยี่ยมบ้านเกิดในช่วงเทศกาล การกลับไปเพื่อพบปะครอบครัวและญาติพี่น้อง ซึ่งย่อมจะมีภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายหรืออาจมีเรื่องความไม่สะดวกต่างๆ แต่การกลับไปใช้เวลากับครอบครัวหรือญาติมิตรพี่น้องก็มีค่ามากกว่าสิ่งที่ต้องจ่ายไป คุณค่าในการหยุดพักไม่ใช่แค่การพักผ่อน ถึงแม้จะมีเรื่องของความเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทางแต่เราจะได้รับการหล่อเลี้ยงความสัมพันธ์กับครอบครัวและเพื่อนฝูงที่คุ้นเคย ซึ่งจะทำให้เข้าใจเรื่องจุดเริ่มต้นของชีวิต และได้พลังใหม่เพื่อจะกลับไปสู้กับชีวิตต่อไป

ยุคทุนนิยมในปัจจุบันก้าวหน้าไปมากจนเราต้องทำงานแทบทุกวัน ในสายตาของนักลงทุนมองว่าวันหยุดไม่มีค่าและไม่ก่อให้เกิดผลใดๆ คนที่มีแนวคิดเรื่องนี้จึงส่งผลให้คนจำนวนมากมองว่าผู้ป่วยผู้พิการและคนชราไม่มีค่าต่อสังคม และคนกลุ่มนี้ก็ยอมรับว่าตนเองไม่มีค่าต่อสังคมเหมือนกัน ในยุคก่อนนั้น คนที่มุ่งมั่นในการทำงานก็หวังว่าจะได้ใช้ชีวิตอย่างสุขสบายแต่ในยุคปัจจุบันนี้จุดมุ่งหมายเริ่มหายไปและไม่รู้ว่าจะทำงานเพื่อสิ่งใด ขอให้เรารักษาวันที่ระลึกถึงจุดมุ่งหมายของชีวิตเราในท่ามกลางวันเวลาที่วุ่นวาย และเรารู้ว่าพระเจ้าได้ทรงเตรียมวันพิเศษไว้เพื่อเราและพระพรที่มาจากวันนั้นจะมีค่ามากต่อชีวิตประจำวันของเรา

นอกจากนี้เราต้องเข้าใจว่าวันสะบาโตนั้นเป็นวันพักผ่อนที่สมบูรณ์ เพราะว่าพระเจ้าทรงเรียกคริสตจักรให้ร่วมมือกับพระราชกิจของพระองค์ พระเจ้าทรงทำงานในวันสะบาโตเพื่อให้สรรพสิ่งที่อยู่ในความยากลำบากนั้นจะได้พระพร เราไม่สามารถเข้าสู่วันสะบาโตโดยทอดทิ้งพี่น้องที่แบกภาระหนัก ขอให้เราระลึกถึงพระราชกิจของพระเยซูคริสต์ที่ทรงเป็นแบบอย่าง โดยพระองค์ทรงรักษาชีวิตของผู้คนในวันสะบาโต (ยอห์น 5:16-17) ซึ่งหากเราพิจารณาแล้วจะพบว่าคนที่พระองค์ทรงรักษานั้น แท้จริงพวกเขาก็ไม่ได้มีอาการบาดเจ็บรุนแรงที่ต้องทำการรักษาโดยด่วน แต่พระองค์ทรงปฏิบัติกับพวกเขาในวันสะบาโตนั้นเพื่อจะสอนให้เราเห็นถึงความสำคัญของวันสะบาโตที่มีต่อชีวิตมนุษย์ และนี่คือพระประสงค์ของพระองค์ ดังนั้นขอให้เรารักษาวันสะบาโตมิใช่เพื่อตัวเองแต่เพื่อพระราชกิจของพระเจ้าจะสำเร็จ

ศจ.ดร.โยชิโอะ ฮิตากะ
B.Th., M.Div., M.Th., D.Th.

หัวหน้าหมวดพระคัมภีร์เดิม
สมรสกับอาจารย์เรียวกะ มีลูกสาวสองคน และ
ลูกชายหนึ่งคน (Shion, Makiko, & Kashin)
ปัจจุบันรับใช้ที่คจ. พระโขนง

บรรณานุกรม

สมาคมพระคริสตธรรมไทย, พระคัมภีร์เบญจบรรณ ฉบับมาตรฐาน 2006. กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2006.

Brown, Francis, S. R. Driver and Charles A. Briggs, *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*. London: Oxford University Press, 1952.

Cassuto, U. *A Commentary on the Book of Genesis; Pt. 1. From Adam to Noah, Genesis I-VI8*. Jerusalem: Magness Press, 1961. [Trans. Israel Abrahams, *Perush 'al Bereshit*, Jerusalem: Magness Press, 1994.]

Cohen, A. *The Soncino Humash, Soncino Books of the Bible*. 2nd ed. London: The Soncino Press, 1983.

Cohen, Gary G. “שֶׁבַע (šēbā‘), הַשֶּׁבַע (šib‘á) seven,” *Theological Wordbook of the Old Testament*. Chicago: Moody Press, 1980, pp.898-899.

Day, John, “Baal (Deity),” *The Anchor Bible Dictionary*. New York: Doubleday, 1996, Vol.1, pp.546-549.

Friberg, J. “Numbers and Counting,” *The Anchor Bible Dictionary*. New York: Doubleday, 1996, Vol.4, pp.1139-1146.

Hamilton, Victor P. “שַׁבָּת (šābāt) cease, desist, rest,” *Theological Wordbook of the Old Testament*. Chicago: Moody Press, 1980, pp.902-903.

Hasel, Gerhard F. “Sabbath,” *The Anchor Bible Dictionary*. New York: Doubleday, 1996, Vol.5, pp.850-856.

Healey, J. F. “MOT, מוֹת,” *Dictionary of Deities and Demons in the Bible*. 2nd ed. Leiden: Brill, 1999, pp.598-603.

Hermann, “EL, אֱלֹהִים,” *Dictionary of Deities and Demons in the Bible*. 2nd ed. Leiden: Brill, 1999, pp.274-280.

Kautzsch, E. ed. *Gesenius' Hebrew Grammar'*. 2nd ed. Oxford: The Clarendon Press, 1910.

Keil, Carl Friedrich and Franz Delitzsch, *Commentary on the Old Testament*. Vol.1. Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 2002.

Keller, C. A. and G. Wehmeier, “בָּרַךְ brk to bless” *Theological Lexicon of the Old Testament*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1997, pp.266-282.

Koehler, Ludwig and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 5 Vols. Leiden: Brill, 1994-2000. [Trans. and ed. M. E. J. Richardson. *Hebräisches und aramäisches Lexikon zum Alten Testament*. Leiden: Brill, 1967-1995].

Lust, Johan, Erik Eynikel, and Katrin Hauspie, eds., *A Greek-English Lexicon of the Septuagint*. Revised Ed. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2003.

- Mccomisky, Thomas E. “קֹדֶשׁ (*qādaš*) be hallowed, holy, sanctified,” *Theological Wordbook of the Old Testament*. Chicago: Moody Press, 1980, pp.786-789.
- Morgenstern, J. “Sabbath,” *The Interpreter’s Bible Dictionary*. Vol.4. Nashville: Abingdon Press, 1962, pp.135-141.
- Müller, H. -P. “קֹדֶשׁ *qdš* holy,” *Theological Lexicon of the Old Testament*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1997, pp.1103-1118.
- Pope, M. H. “Seven, Seventh, Seventy,” *The Interpreter’s Bible Dictionary*. Vol.4. Nashville: Abingdon Press, 1962, pp.294-295.
- Rad, G. von. *Genesis: A Commentary, The Old Testament Library*. London: S.C.M. Press, 1961. [Trns. John H. Marks. Das erste Buch, *Genesis. Das Alte Testament Deutsche*. Göttingen: Vanderhoeck & Ruprecht, 1956].
- Rahlf’s, Alfred. ed., *LXX; Septuaginta*. Stuttgart: Württembergische Bibelanstalt, 1935.
- Reyburn, W. and E. McG. Fry, *A Handbook on Genesis*. UBS Handbook Series. New York: United Bible Societies, 1997.
- Sarna, Nahum M., *Genesis=Be-Reshit., The JPS Torah Commentary*. Philadelphia: Jewish Publication Society, 1989.
- Schenker, A. *Biblia Hebraica Stuttgartensia*. SESB Ver., Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1997.
- Shafer, B. E., “Sabbath,” *The Interpreter’s Bible Dictionary*. Supplementary Vol. Nashville: Abingdon Press, 1976, pp.760-762.
- Skinner, John., *A Critical and Exegetical Commentary on Genesis*. New York: Scribner, 1910.
- Speiser, E. A., *Genesis, The Anchor Bible*. New York: Doubleday, 1964.
- Stamm, J., *Der Dekalog im Lichte der neueren Forschung*. Bern: Verlag Paul Haupt, 1962.
- Stolz, F. “שְׁבֹת *šbt* to cease, rest,” *Theological Lexicon of the Old Testament*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1997, pp.1297-1302.
- Wenham, Gordon J., *Genesis 1-15, Word Biblical Commentary*. Dallas: Word, 2002.
- Westermann, Claus, *Genesis, Vol.1. A Continental Commentary*. Minneapolis: Fortress Press, 1994. [Trans. John J. Scullion, *Genesis. Bd. 1. Teilband 1. Biblischer Kommentar: Altes Testament Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1983.*]
- Woude, A. S. van der, “צָבָא *šābā’* army,” *Theological Lexicon of the Old Testament*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1997, pp.1039-1046.

วันสะบาโตกับชีวิตคริสเตียนยุคปัจจุบัน

ดร. คิลป์ชัย เซาว์เจริญรัตน์

ในชีวิตทุกวันนี้ คริสเตียนควรถือปฏิบัติ พระบัญญัติเรื่องวันสะบาโตอย่างไร? ปฏิบัติอย่างไร จึงจะถือว่าถูกต้อง หรือถือว่าไม่ผิด? ก่อนจะตอบคำถามนี้ได้เราต้องย้อนกลับไปดูที่มาของพระบัญญัติเรื่อง “สะบาโต” อีกครั้ง

พระบัญญัติข้อสี่ของพระบัญญัติสิบประการ กำหนดให้ถือวันสะบาโตเป็นวันบริสุทธิ์ที่ทุกคนในแผ่นดินอิสราเอลต้องหยุดพักจากการทำงาน ไม่ว่าจะตัวเอง ลูก ทาส คนต่างด้าว ไปจนถึงสัตว์ใช้งานด้วย (อพย. 20:8-11) คำว่า “สะบาโต” แปลว่าหยุด หรือ พัก วันสะบาโตถูกกำหนดว่าเป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์ซึ่งตามทีนับกันทั่วไปก็คือวันเสาร์ พระคัมภีร์บันทึกเหตุผลที่กำหนดเป็นวันดังกล่าวก็เนื่องจากว่าเป็นวันที่พระเจ้าทรงหยุดจากการทรงสร้างเช่นกัน (ปฐมก. 2:1-3)

อย่างไรก็ตาม ยิวนับวันไม่เหมือนกับสังคมทั่วไป ยิวจะนับวันโดยเริ่มจากตะวันตกดินของเย็นวันศุกร์ไปจนถึงตะวันตกดินของอีกวัน ฉะนั้นวันสะบาโตจึงเริ่มนับจากราวหกโมงเย็นวันศุกร์ไปสิ้นสุดเอาที่ราวหกโมงเย็นของวันเสาร์ด้วย นั่นก็แปลว่า การหยุดพักงานก็ต้องหยุดพักตั้งแต่ศุกร์เย็นไปจนถึงเสาร์เย็นเช่นกัน

พระบัญญัติของพระเจ้าได้ลงรายละเอียดเกี่ยวกับการให้หยุดทำงานในวันสะบาโตไว้อีกพอสมควร ได้แก่ ต้องหยุดออกจากที่พักเดินทางไปไหนไกล (อพย. 16:29) หยุดก่อไฟเพื่อทำอาหารในที่พักอาศัย (อพย. 35:2-3) อาหารที่จะรับประทานใน

วันสะบาโตต้องทำไว้ล่วงหน้าตั้งแต่ “วันเตรียม” คือวันก่อนสะบาโต (อพย. 16:23; มธ. 27:62; มก. 15:42)

นอกจากนี้พระบัญญัติยังกำหนดให้ มี “ปีสะบาโต” ด้วย ซึ่งก็มีไว้เพื่อการหยุดพักเช่นกัน พักทั้งคน พักทั้งสัตว์ใช้งาน และพักทั้งไร่นาด้วย (อพย. 23:10-11) ผู้เขียนเชื่อว่าพระเจ้าทรงให้มปีสะบาโตเพื่อให้ที่ดินได้กลับสู่สมดุล เพื่อคืนสภาพความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ

ทำไมต้องมีวันสะบาโต?

หากพิจารณาให้ลึกกลงไปว่า พระเจ้าทรงตั้งวันสะบาโตขึ้นมาทำไม? ในเรื่องนี้ ต้องดูในพระคัมภีร์ปฐมกาลบทที่ 2:1-3 ซึ่งใช้ถ้อยคำว่า “... พระเจ้าจึงทรงอวยพระพรแก่วันที่เจ็ด ทรงตั้งไว้เป็นวันบริสุทธิ์ศักดิ์สิทธิ์ เพราะในวันนั้นพระองค์ทรงหยุดพักจากการงานทั้งปวงที่พระองค์ทรงกระทำในการเนรมิตสร้าง” ฉะนั้น จึงเชื่อว่าพระเจ้าทรงกำหนดวันสะบาโตเพื่อให้มนุษย์ระลึกถึงการที่พระเจ้าทรงเป็นพระผู้สร้างสรรพสิ่ง

นอกจากเพื่อวัตถุประสงค์นี้แล้ว ในธรรมเนียมของชาวยิวยังระบุวัตถุประสงค์ของสะบาโตอีก 2 ประการคือ เพื่อระลึกถึงการที่

พระเจ้าทรงไล่เขาจากการเป็นทาสในอียิปต์ และเพื่อเป็นการลี้มรสยุคสมัยที่พระเมสสิยาห์เสด็จมา ซึ่งชาวยิวเชื่อว่า พระเมสสิยาห์ (หรือมาซีฮา) จะเป็นกษัตริย์ในเชื้อวงศ์ของกษัตริย์ดาวิดในครั้งโบราณ และจะเก่งกล้าสามารถมากจนทำให้ชนชาติยิวกลับรุ่งเรืองยิ่งใหญ่ มีอาณาเขตกว้างขวางเหมือนยุคกษัตริย์ดาวิดอีกครั้ง และเป็นยุคที่โลกมีสันติภาพ

ด้วยวัตถุประสงค์ 3 ประการของสัปดาห์โตที่
ว่ามา ทำให้การหยุดพักวันสัปดาห์โต ต้องไม่ใช่
หยุดพักเฉยๆ หรือหยุดพักอย่างไร้เป้าหมาย
แต่เป็นการ “หยุดพักเพื่อระลึกถึง” สิ่ง
พระเจ้าทรงกระทำเพื่อมนุษย์

นอกจากนี้ จากบริบทของสถานการณ์ที่พระเจ้าทรงประทานพระบัญญัตินี้ หลังจากพระองค์ทรงช่วยชาวยิวให้ออกจากการเป็นทาสในอียิปต์ยาวนานถึง 400 ปี ชีวิตทาสของพวกเขาทำงานหนัก ถูกโบยตี ขัดสน ไร้เสรีภาพ และทุกข์ทรมาน ฉะนั้นพระบัญญัติสัปดาห์โตจึงน่าจะสะท้อนถึงพระเจตนารมณ์ของพระเจ้า คือพระองค์มีพระประสงค์ให้มนุษย์ได้ทำงานและมีการหยุดพักจากการทำงาน เพื่อจะได้ไม่มีใครทำงานหนักเยี่ยงทาสนั่นเอง พูดได้อีกอย่างว่าพระเจ้าปรารถนาให้มนุษย์ได้ทำงานอย่างมีความสุข แม้ชีวิตยังต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ แต่ชีวิตก็ยังมีความสุขด้วย

ยิวให้ความสำคัญกับสัปดาห์โตมาก ธรรมเนียมของยิวระบุถึงความเชื่อที่ว่า พระเมสสิยาห์ (ผู้ที่ชาวยิวรอคอยมาหลายร้อยปีเพื่อมาช่วยชนชาติยิวให้รุ่งเรือง) จะเสด็จมา หากยิวทุกคนถือ

วันสัปดาห์โตอย่างถูกต้องต่อเนื่องกันสองสัปดาห์¹ และในยุคโบราณสมัยพระคัมภีร์เดิมนั้น ใครที่ฝ่าฝืนบัญญัติวันสัปดาห์โต จะมีโทษถึงตายด้วยการถูกหินขว้างเลยทีเดียว

หยุดพัก หยุดทำงาน แล้วทำอะไรกัน?

ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่าด้วยวัตถุประสงค์ 3 ประการของสัปดาห์โต ทำให้การหยุดพักวันสัปดาห์โต ต้องไม่ใช่หยุดพักเฉยๆ หรือหยุดพักอย่างไร้เป้าหมาย แต่เป็นการ “หยุดพักเพื่อระลึกถึง” สิ่งที่พระเจ้าทรงกระทำเพื่อมนุษย์

แล้วเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ เขาทำกิจกรรมอะไรกันล่ะ เรื่องนี้เราควรไปดูว่าชาวยิวทำอะไรกันในวันสัปดาห์โต ในธรรมเนียมของชาวยิว สิ่งที่พวกเขาทำในวันสัปดาห์โตคือการกินเลี้ยง การอ่านพระคัมภีร์ (โดยเฉพาะชาวยิวจะอ่านเบญจบรรณ รวมทั้งหนังสืออรรถาธิบายอื่นๆ) อธิษฐาน ร้องเพลง (โดยเฉพาะเพลงประเภท zemirot เป็นเพลงที่ใช้ร้องในวันสัปดาห์โตเป็นพิเศษ)

ชาวยิวถือวันสัปดาห์โตเป็นวันแห่งการฉลองรวมทั้งการอธิษฐาน เป็นธรรมเนียมที่ต้องรับประทานอาหาร

¹ ในคัมภีร์ทาลมุดหรือทัมมุดของยิว เรื่องสัปดาห์โต บทที่ 118

เทศกาลสามมื้อระหว่างวันสะบาโต เริ่มจากอาหารเย็นของค่ำวันศุกร์ อาหารเที่ยงวันเสาร์ และมื้อสุดท้ายปิดท้ายวันเสาร์บ่ายๆ อาหารที่รับประทานก็จะมีลักษณะพิเศษสำหรับสะบาโตโดยเฉพาะ

สะบาโตจะเน้นให้ใช้เวลากับครอบครัวและสร้างสัมพันธ์ในครอบครัว แล้วยังสามารถเชิญเพื่อนบ้านมาทานอาหารสะบาโตด้วยกันที่บ้านด้วย

ยิวหลายคนก็ไปร่วมพิธีนมัสการและอธิษฐานที่ *ธรรมศาลายิว (synagogue)* แม้ว่าวันปกติไม่เคยไป พิธีนมัสการจะจัดในค่ำศุกร์และเสาร์เช้า

ธรรมเนียมยิวก็สนับสนุนให้ทำสิ่งเหล่านี้ในวันสะบาโตด้วยคือ การงีบหลับ ไปจนถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา

และในวันสะบาโตก็จะงดเว้นจากการพูดเรื่องที่ไม่ดี หรือเรื่องที่ไม่สบายใจ รวมทั้งจะไม่พูดเรื่องเงิน เรื่องงาน หรือเรื่องธุรกิจด้วย

นอกจากนี้ ชาวยิวถือว่าต้องให้เกียรติกับวันสะบาโต โดยมีการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วันสะบาโตอย่างดี ชาวยิวจะเตรียมตัวโดยอาบน้ำ ตัดผม ทำความสะอาดบ้าน ตกแต่งบ้านให้สวยงาม การแต่งตัวก็จะใส่เสื้อผ้าสำหรับงานฉลอง

แต่เรื่องดีก็กลายเป็นเรื่องร้ายได้

เชื่อไหมว่า พระบัญญัติสะบาโตที่มุ่งให้ความสุข ก็ถูกบิดเบือนให้กลายเป็นความทุกข์เสียได้ สาเหตุเกิดมาจากชาวยิวตั้งแต่ยุคโบราณได้ตีความพระบัญญัติในพระคัมภีร์ให้มีรายละเอียดเพิ่มเติม

มากขึ้น บัญญัติเพิ่มเติมเหล่านี้อยู่ในคัมภีร์ของศาสนายูดายที่ชื่อ “*มิชน่า*” (*Mishnah*) การเพิ่มเติมที่ว่านี้ส่งผลให้เกิดข้อห้ามวันสะบาโตเต็มไปหมด จนบัญญัติเรื่องวันสะบาโตที่น่าจะทำให้ผู้คนรู้สึกได้พักผ่อน กลับกลายเป็นปัญหาชีวิตที่ไม่สะดวก และยากลำบากขึ้นมาแทน

ในที่สุด ธรรมเนียมสะบาโตของยิวก็เลยกำหนดกิจกรรม 39 ชนิดที่ถือว่า “ห้ามทำ” ในสะบาโต เรียกว่าเป็น “*เมลาคา*” (*Melachah*) ซึ่งได้แก่ ไถพรวนดิน หวาน เก็บเกี่ยว มัดฟ่อน นวดข้าว พัดแกลบ เลือก บด โม่ หรือฝน ร่อน นวดหรือปั่น อบ ตัดขน แกะ ล้างขนแกะ ตีขน ย้อมสี ปั่นด้าย ทอ ขมวดหรือทำห่วงสองห่วงขึ้น ทอด้ายสองเส้นขึ้นไป แยกด้ายสองเส้นขึ้นไป ผูกปม แก้วปม เย็บตะเข็บ ฉีกวางกับดักสัตว์ ฆ่าสัตว์ ลอกหนังหรือแลเนื้อ ฟอกหนัง เก็บเศษ ลบรอย ตกแต่ง เขียนตัวหนังสือสองตัวขึ้นไป ลบตัวหนังสือสองตัวขึ้นไป ก่อสร้าง ทูบทำลาย ดับไฟ จุดไฟ ยกของ หรือย้ายของระหว่างที่ส่วนตัวกับที่สาธารณะ หรือยกย้ายของระยะเกิน 2 วา

กฎบัญญัติที่ว่ามานี้ยังประยุกต์ไปสู่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ด้วย เช่น ในยุคสมัยใหม่ก็มีการห้ามขับรถ เพราะการขับรถเกี่ยวข้องกับการจุดไฟ และ

การเคลื่อนย้ายสิ่งของ เรื่องนี้ก็คงรวมไปถึง การเดินทางด้วยเครื่องบิน เรือ ไปจนถึงการติด เครื่องจักรเครื่องยนต์ทุกชนิดด้วย

เรื่องการเดินทางก็เป็นปัญหาเช่นกัน ธรรมนูญคดี ของยิวจะห้ามเดินในวันสะบาโตไกลเกินราว ครึ่งไมล์² (หรืออย่างน้อยก็ต้องไม่เดินออกนอก เขตเมืองไกลกว่าครึ่งไมล์) ฉะนั้นคนยิวที่จะไป ธรรมศาลาในวันสะบาโตต้องหาที่พักให้อยู่ไม่ไกล จากธรรมศาลา ให้อยู่ในระยะที่เดินได้ เพราะขับ รถก็ไม่ได้ด้วย

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เขียนเกี่ยวกับ เรื่องสะบาโตกับชีวิตของคนยิวในสมัยปัจจุบันดังนี้ ว่า

“... ในวันสะบาโตนี้พระเจ้าได้ห้ามไว้เป็น เด็ดขาดว่า มิให้ยิวทำงาน หรือแม้แต่จะใช้ให้คน หรือสัตว์ทำงานก็ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ปัญหาต่างๆ ก็ เกิดขึ้นในอิสราเอล ซึ่งเป็นเมืองของพระเจ้าใน ทุกวันสะบาโต ฝรั่งเศสหยุดงานในวันอาทิตย์ คน ไทยเราก็หยุดงานวันอาทิตย์ตามฝรั่งเศสไป แต่ในวัน อาทิตย์ทั้งในเมืองฝรั่งเศสและในเมืองไทยนั้น ชีวิต มิได้หยุดลงด้วย ส่วนในอิสราเอลนั้นชีวิตทำท่าว่า จะหยุดลงจริงๆ ขึ้นต้นด้วยการคมนาคมทุกชนิด ต้องหยุดหมด ใครขึ้นเดินรถเมลิในวันนั้นจะต้อง ถูกขวางด้วยก้อนอิฐก้อนหินจนต้องหยุดไปเอง... รถแท็กซี่จะเดินได้ก็เฉพาะรถที่เป็นของส่วนตัว ของคนขับ เพราะคนขับนั้นย่อมจะเสี่ยงบาปเสี่ยง กรรมเอาเอง หากเป็นของบริษัทก็ต้องถูกขวาง เพราะบริษัทใช้คนอื่นคือคนขับแท็กซี่ให้มาทำบาป ตามโรงแรมต่างๆ ในอิสราเอลนั้นในวันสะบาโตจะ

ไม่มีอาหารร้อนๆ กิน เพราะการก่อไฟ หุงข้าวในวันสะบาโตนั้นทำไม่ได้ซ้ำขาด ไว้นานแล้วว่าเป็นการทำงาน ใครก่อ ไฟหุงข้าวก็ละเมิดวันสะบาโตและเป็น บาป คนที่ไปอยู่โรงแรมทั้งที่เป็นยิว และไม่เป็นยิวต้องกินอาหารเย็นตั้งแต่ ค่าศุกรีไปจนถึงเย็นวันเสาร์ เพราะ อาหารเย็นนั้นตระเตรียมไว้ล่วงหน้าได้ ตั้งแต่ตอนกลางวันของวันศุกรี

การก่อไฟนั้น บางคนก็เครื่องน้อย ถือว่าครอบครัวไปถึงการเปิดสวิตซ์ ไฟฟ้าด้วย ปัญหาที่เกิดขึ้นว่าในวัน ศุกรินั้นจะเปิดไฟกันอย่างไร ใครที่ไม่ เสียตมเสียตายค่าไฟจะเปิดทิ้งไว้ตั้งแต่ ก่อนพลบค่ำวันศุกรีกี่ได้ แล้วก็ไปปิด เอาในเช้าวันเสาร์ พอค่ำวันเสาร์ก็เปิด ใช้ได้ไม่บาป แต่การกระทำเช่นนี้ย่อม หมดเปลืองค่าไฟโดยใช้เหตุ เพื่อแก้ ปัญหาจึงได้มีผู้คิดเครื่องมือเปิดปิด ไฟอัตโนมัติขึ้น เอาเครื่องอัตโนมัตินี้ ติดไว้กับสวิตซ์ไฟ แล้วตั้งเข็มไว้ให้เปิด ตั้งแต่ก็โมงก็ตามใจ พอถึงเวลาเครื่อง ก็จะไปเปิดไฟตามนั้น เป็นอันว่ารอดบาป ไปได้

ความยากลำบากเหล่านี้เอง ที่ในที่สุด เมื่อพระเยซูคริสต์เสด็จมาพระองค์ได้ กำหนดมาตรฐานของสะบาโต รวมทั้ง ธรรมนูญคดีอื่นๆ ใหม่ โดยพระองค์ ตรัสว่า “บรรดาผู้ทำงานเหน็ดเหนื่อย

² 0.598 ไมล์ หรือ 3161.74 ฟุต

³ คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว., ยิว, พิมพ์ครั้งที่ 5. (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า 2000). 2544, หน้า 350-352.

และแบกภาระหนัก จงมาหาเรา และเราจะให้ท่านทั้งหลาย หายเหนื่อยเป็นสุข จงเอาแอกของเราแบกไว้ แล้วเรียนจากเรา เพราะว่าเราสุภาพและใจอ่อนน้อม และจิตใจท่านทั้งหลายจะได้พักด้วยว่าแอกของเราก็พอเหมาะ และภาระของเราก็เบา” (มธ. 11:28-30)

พระเยซูเองแม้ว่าจะทรงยอมรับวันสะบาโต แต่ก็ทรงถือว่าพระองค์เป็น “นายเหนือวันสะบาโต” (มธ. 12:8; มก. 2:28; ลก. 6:5) แต่ก็ทรงถือพระบัญญัติเรื่องวันสะบาโตตามเจตนารมณ์ของพระเจ้าจริงๆ ดังที่พระองค์ตรัสว่า “วันสะบาโตมิใช่เพื่อมนุษย์ มิใช่มนุษย์มิใช่เพื่อวันสะบาโต” (มก. 2:27) หรือถ้าให้แปลไทยเป็นไทยอีกทีก็ต้องแปลว่า พระเจ้าทรงตั้งวันสะบาโตไว้เพื่อช่วยมนุษย์ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ไม่ใช่ทรงตั้งวันสะบาโตขึ้นมาเพื่อให้มนุษย์ต้องมาถือรักษาให้เหนื่อยยาก

สะบาโตกับคริสเตียนยุคปัจจุบัน

คริสเตียนในยุคแรกๆ ก็ถือสะบาโตเป็นวันเสาร์เช่นเดียวกับชาวยิว เนื่องจากคริสเตียนในยุคแรกก็เป็นชาวยิวด้วย แต่ขณะเดียวกันในวันอาทิตย์พวกเขาก็รวมตัวกันตามบ้านของกันและกันเพื่อร่วมกันระลึกถึงพระเยซูคริสต์และทำพิธีมหาสนิทตามที่พระองค์ทรงสั่งไว้ โดยถือว่าวันอาทิตย์เป็นวันสำคัญของพระเยซูคริสต์ เพราะเป็นวันที่พระองค์ทรงฟื้นคืนพระชนม์ (พระคัมภีร์ใช้คำว่า “รุ่งเช้าวันต้นสัปดาห์” “เช้ามีต้นสัปดาห์” มธ. 28:1; มก. 16:2, 9; ลก. 24:1) และการฟื้นคืนพระชนม์ของพระองค์ถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดสำหรับคริสเตียน เพราะการฟื้นคืนพระชนม์ของพระคริสต์ เป็นการพิสูจน์

ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า ไม่ใช่คนธรรมดา และการไถ่บาปของพระองค์ก็เป็นเรื่องจริง (1 คร. 15:3-4) ท่านเปาโลกล่าวถึงการรวมตัวกันถวายทรัพย์ของคริสเตียนในวันอาทิตย์ หรือ “วันต้นสัปดาห์” เช่นกัน (1คร. 16:2)

แต่กว่าที่คริสเตียนจะเปลี่ยนมาถือสะบาโตเป็นวันอาทิตย์แทนวันเสาร์อย่างสมบูรณ์ก็ล่วงเลยมาถึงราวปลายศตวรรษที่หนึ่งหรือต้นศตวรรษที่สอง แต่หลักฐานบางชิ้นก็ชี้ว่าเป็นศตวรรษที่สี่ นอกจากนี้บางกลุ่มก็ยึดถือทั้งสองวันเลย

นอกจากเรื่องของการเปลี่ยนจากวันเสาร์มาเป็นวันอาทิตย์แล้ว เรื่องของสะบาโตก็ยังมีคำถามตามมาหลายอย่างสำหรับคริสเตียนในสมัยปัจจุบันได้แก่

- เรายังจำเป็นต้องรักษาพระบัญญัติสะบาโตเคร่งครัดเพียงใด ต้องเคร่งครัดแบบชาวยิวหรือไม่?
- ใช้วันอื่นหยุดพักและนมัสการแทนวันอาทิตย์ได้ไหม?
- คนที่อยู่ในงานอาชีพหลายอย่างที่ต้องทำในวันอาทิตย์และไม่สามารถหยุดทุกวันอาทิตย์ได้ ควรลาออกไปหางานใหม่หรือไม่?
- อาชีพชนิดที่จำเป็นต้องมีแม้ในยามที่คนอื่นหยุด ควรยกเลิกให้หมดด้วยไหม?
- จำเป็นต้องหยุดเต็มวันไหม? ครึ่งวันได้ไหม?

- ไปเดินเที่ยว เล่นกีฬา หรือมีการละเล่นต่างๆ ในวันอาทิตย์ได้ไหม?
- และอื่นๆ

คริสเตียนโปรเตสแตนท์ในปัจจุบันมีแนวคิดเกี่ยวกับวันสะบาโตเป็น 3 ทศนะ ทศนะแรกยึดถือวันเสาร์เป็นวันสะบาโตตามพระบัญญัติเหมือนเดิม ทศนะที่สองยึดถือวันอาทิตย์เป็นวันสะบาโตแทน ทศนะที่สามไม่ยึดถือพระบัญญัติสะบาโตเลย เหตุผลของทศนะที่หนึ่งและสองได้กล่าวถึงไปแล้ว แต่ทศนะที่สามมีเหตุผลว่า พระเยซูได้ทรงยกเลิกพระบัญญัติเรื่องวันสะบาโตไปแล้ว เช่นเดียวกับพระบัญญัติด้านการถวายเครื่องเผาบูชา (มีการโยงพระบัญญัติวันสะบาโตว่าเกี่ยวข้องกับถวายเครื่องเผาบูชาและวันเทศกาล ดู กตว. 28-29) แต่ยังคงยึดถือว่าคริสเตียนต้องมีการหยุดพักและนมัสการพระเจ้าเพียงแต่จะใช้วันเวลาใดก็ได้ และยังถืออีกว่า ท่านเปาโลกล่าวว่า พระเยซูทรงฉีกพระบัญญัติที่ผูกมัดเราแล้วที่กางเขน ฉะนั้นอย่าให้ใครมาพิพากษาเราโดยใช้เรื่องการกินดื่ม การถือเทศกาล หรือการถือสะบาโตมาเป็นเหตุ สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงเงาของพระคริสต์ซึ่งจะทรงมาทำให้สิ่งเหล่านี้สมบูรณ์ในภายหลัง (คส. 2:14-17)

กลุ่มเซเวนเดย์แอดเวนทิสต์ ยึดถือทศนะที่หนึ่ง คาทอลิกและกลุ่มคริสเตียนกระแสหลักยึดถือทศนะที่สอง และคริสเตียนอีกจำนวนมากก็ยึดทศนะที่สาม

ในเรื่องนี้คงไม่ฟันธงลงไปว่าทศนะใดถูกหรือผิด สิ่งที่สำคัญกว่าคือ เราต้องตระหนักถึงวัตถุประสงค์ที่พระเจ้าทรงกำหนดให้มี

วันสะบาโตขึ้นมา นั่นคือ พระองค์ประสงค์ให้มนุษย์เรามีการ “หยุดพักเพื่อระลึกถึงสิ่งที่พระเจ้าทรงกระทำเพื่อมนุษย์”

คริสเตียนยังควรมีท่าทีต่อสะบาโต ในลักษณะที่ว่า...

เราต้องให้ความสำคัญกับการหยุดพักและนมัสการ... เพราะพระเจ้าทรงสั่งและตั้งเป็นพระบัญญัติ

เราต้องจัดเวลาให้กับการหยุดพักและนมัสการอย่างสม่ำเสมอต้นเสมอปลาย... เพราะพระเจ้าทรงกำหนดให้มีความดีทุกสัปดาห์ และ

เราต้องจัดรูปแบบชีวิตให้สอดคล้องกับการหยุดพักและนมัสการ... เพราะพระเจ้าทรงกำหนดรายละเอียดบางประการที่แสดงว่าพระองค์ประสงค์ให้เราได้พักและนมัสการจริงๆ

เรื่องนี้อาจยากยิ่งขึ้นสำหรับคนในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นโลกยุคอุตสาหกรรม ที่คนทำงานหนัก ทำงานมาก หลายคนต้องทำงานในวันเสาร์-อาทิตย์ หรือไม่มีวันหยุดที่แน่นอน ทั้งที่ตนเองก็ไม่ได้อยากเป็นอย่างนี้ แต่สถานการณ์ของอาชีพการงานในปัจจุบันก็บีบบังคับ แต่ถึงกระนั้นก็ควรพยายามหาช่องทางที่จะ “หยุดพักและนมัสการ” ให้ได้

เราอาจต้องพยายามทำงานให้เสร็จในวัน
อื่นๆ ลองหาวิธีบริหารจัดการที่เหมาะสมกับ
สถานการณ์ของเราแต่ละคน และวันหยุดพักเพื่อ
นมัสการของเรานั้น ควรเป็นเวลาที่ทำให้ตนเองได้
ผ่อนคลายจากความเหน็ดเหนื่อย ได้นมัสการ
พระเจ้า และได้ใช้เวลากับครอบครัวจริงๆ พระเจ้า
ไม่ปรารถนาให้เราทำงานจนเป็นทาสของงาน
ในพระคัมภีร์ได้ให้ภาพแก่เราว่า พระเจ้าให้เรา
ทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ และดูแลสร้างสรรค์โลก ขณะ
เดียวกันงานก็สามารถพัฒนาตัวมนุษย์และให้
ความรื่นรมย์แก่มนุษย์ด้วย

หรืออาจลองพิจารณาที่จะไปนมัสการที่
คริสตจักรที่อยู่ใกล้บ้าน เพื่อจะได้ไม่ต้องใช้
พลังงานและเวลาในการเดินทางมากเกินไป

นอกจากนี้คริสตจักรในปัจจุบันก็ควรหาทาง
ช่วยคริสตชนสมาชิกให้ถือสະบาโตได้ง่ายขึ้นด้วย เช่น
คริสตจักรควรจัดนมัสการในวันและเวลาอื่นๆ
ด้วย ไม่ใช่จัดเฉพาะวันอาทิตย์เข้าเท่านั้น

หรือคริสตจักรไม่ควรจัดกำหนดการหรือกิจกรรม
ให้สมาชิกต้องใช้เวลาที่คริสตจักรในวันอาทิตย์ จน
กระทั่งไม่เหลือเวลาสำหรับการพักผ่อน หรือไม่มี
เวลาให้ครอบครัวเลย หรือหากต้องจัดวันอาทิตย์
ก็ควรใช้รูปแบบที่สมาชิกหรือผู้สนใจสามารถรู้สึก
ว่าเป็นการพักผ่อนและได้ใช้เวลากับครอบครัวไป
ด้วย

เคยมีบางคนบอกผมว่า สำหรับเขาแล้ววัน
“สະบาโต” กลายเป็นวัน “สະบ้ำโต” ไปแล้ว
เพราะวันอาทิตย์ที่พระเจ้าให้เขาหยุดพัก กลายเป็น
วันที่เขา “เหนื่อยที่สุด”

ดร.ซิลปชัย เชาว์เจริญรัตน์
B.Th., B.A.(Pol.Sc.), M.Div.,
D.Min.

อาจารย์พิเศษหมวดศาสนศาสตร์ประยุกต์
สมรสกับคุณนิตรา มีลูกชายสองคน
(ศรัทธา และ ปรัชญา)
ศิษยาภิบาลคริสตจักรบ้านคานาอัน

บรรณานุกรม

ซิลปชัย เชาว์เจริญรัตน์,
หลักจริยธรรมคริสเตียน. กรุงเทพฯ : ซีอี
ดี, 2008.

คึกฤทธิ์ ปราโมทย์, ม.ร.ว., ยิว. กรุงเทพฯ:
ดอกหญ้า 2000, 2544.

Geisler, Norman L., *Ethics:
Alternatives and Issues*. Grand
Rapids: Zondervan, 1975.

Giles, James, *Biblical Ethics and
Contemporary Issues*. Texas: Carib
Baptist Publication, 1987.

Harrison, R.K., *Encyclopedia of
Biblical and Christian Ethics*.
Nashville: Thomas Nelson
Publishers, 1987.

Websites

www.wikipedia.org

เรียงร้อยถ้อยคำ...“สะบาโต”

แปลและเรียบเรียงโดย เอ็มวาลี เศวตบวร

*Take a rest; a field that has rested gives
a bountiful crop.*

Ovid

*The Sundaies of man’s life,
Thredded together on time’s string,
Make bracelets to adorn the wife
Of the eternal, glorious King.
On Sunday heaven’s gates stand open;
Blessings are plentiful and rife.
More plentiful than hope.*

George Herbert

*A world without a Sabbath would be like
a man without a smile, like a summer
without flowers, and like a homestead
without a garden. It is the joyous day of
the whole week.*

Henry Ward Beecher

*If the Sunday had not been observed as
a day of rest during the last three centu-
ries, I have not the slightest doubt that
we should have been at this moment a
poorer people and less civilized.*

Thomas Babington Macaulay

*I feel as if God had, by giving the
Sabbath, given fifty-two springs in
every year.*

Samuel Taylor Coleridge

พักบ้างเถอะ แม้แต่ท้องนาที่ได้พักก็ยิ่ง
ให้ผลงาม

โอวิด

ในช่วงชีวิตมนุษย์แต่ละคนนั้น
วันอาทิตย์ของเขาร้อยเรียงต่อกัน
บนเส้นด้ายแห่งกาลเวลา
กลายเป็นสร้อยประดับข้อมือเจ้าสาว
ของพระเจ้าองค์ราชาผู้ทรงสิริเป็นนิจ
ในวันอาทิตย์ประตูลสวรรค์เปิดอ้าออก
และพรลงมามากมายทั่วไปหมด
มากกว่าความหวังเสียอีก

จอร์จ เฮอร์เบิร์ต

โลกที่ไม่มีวันสะบาโตก็เป็นเหมือนคน
ที่ไม่มีรอยยิ้ม เหมือนฤดูร้อนที่ขาด
ดอกไม้ เหมือนบ้านไร่ที่ไร้สวน ใน
แต่ละสัปดาห์นั้น วันสะบาโตเป็นวัน
เบิกบาน

เฮนรี วอร์ด บีชเชอร์

หากสามศตวรรษที่ผ่านมาไม่มีการ
รักษาวันสะบาโตให้เป็นวันพักผ่อนแล้ว
ผมมั่นใจเลยว่าตอนนี้เราคงยากจนและ
ด้อยอารยธรรมกว่าที่เป็นอยู่แน่ๆ

โทมัส บาบิงตัน แมคคอลลีย์

ที่พระเจ้าประทานวันสะบาโตให้มา
ผมรู้สึกเหมือนได้ฤดูใบไม้ผลิ 52 ครั้ง
ต่อปีเลยเชียวนะ

ซามูเอล เทเลอร์ โคลริดจ์

เอ็มวาลี เศวตบวร

อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมาชิกคริสตจักรตลาดพลูแบบติสต์

การถือรักษาวันสะบาโตของชาวยิวกับบทเรียนฝ่าย วิญญาณสำหรับคริสเตียน

อ. สกุนี เกรียงชัยพร

คำนำ

วันสะบาโต (หรือที่ชาวยิวเรียกว่า *ซับบาธ- Shabbat*) เป็นธรรมเนียมเก่าแก่และสำคัญที่สุดที่ชาวยิวถือรักษาสืบทอดกันมา ผู้ที่ถือรักษาวันสะบาโตเห็นว่าวันนี้เป็นของขวัญจากพระเจ้าและเป็นวันหยุดพักจากการงานและเป็นวันแห่งการเฉลิมฉลอง ชาวยิวเชื่อว่าหากพวกเขาถือรักษาวันสะบาโตอย่างจริงจังก็จะก่อให้เกิดผลต่อชีวิตที่ลึกซึ้ง¹

บทความชิ้นนี้มีจุดมุ่งหมายคือเพื่อศึกษาความหมายด้านจิตวิญญาณจากธรรมเนียมการถือรักษาวันสะบาโตที่ปฏิบัติกันมาเป็นแบบแผน โดยมีได้มุ่งชี้แนะแนวทางปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจง แต่เป็นการนำเสนอข้อคิดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติหลังจากที่ใช้วิจารณ์ญาณและการไตร่ตรองแล้ว บทความนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกจะเป็นระเบียบพิธีการเฉลิมฉลองวันสะบาโตในครอบครัวและในธรรมศาลาของชาวยิวที่ปฏิบัติกันในปัจจุบัน ส่วนที่สองเป็นการศึกษาความหมายฝ่ายวิญญาณจากธรรมเนียมดังกล่าว

I. ระเบียบพิธีการเฉลิมฉลองวันสะบาโตของชาวยิว

เซเดร (Seder) หรือลำดับขั้นตอนการถือปฏิบัติวันสะบาโตในครอบครัวของคืนวันศุกร์มี 10 รายการตามลำดับดังนี้²

เตรียมพร้อมรับวันสะบาโต (Hakhanah leShabbat)

ชาวยิวที่ถือรักษาวันสะบาโตจะเผื่อรอกอยตลอดทั้งอาทิตย์ให้ถึงวันสะบาโต ตอนบ่ายวันศุกร์ตลาดในเมืองเยรูซาเล็มซึ่งอยู่ในเขตเมืองเก่าและเป็นย่านอาศัยของชาวยิว ออชดอดอกซ์จะปิดตั้งแต่ตอนบ่าย ร้านขายดอกไม้จะขายดีเป็นพิเศษในวันศุกร์เนื่องจากผู้คนมักซื้อดอกไม้กลับบ้านกันในวันสะบาโต³

ธรรมเนียมการถือรักษาวันสะบาโตของชาวยิวเริ่มต้นด้วยพิธีต้อนรับวันสะบาโต วันสะบาโตของชาวยิวจึงเริ่มต้นตั้งแต่ก่อนอาทิตย์ตกดินของเย็นวันศุกร์ไปจนกระทั่งดาวสามดวงขึ้นในค่ำคืนของวันเสาร์ ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากชาวยิวมีวิธีนับ

¹ Ron Wolfson, *Shabbat: The Family Guide to Preparing for and Celebrating the Sabbath* (Vermont: Jewish Lights Publishing, 2002), p.4.

² Ibid., pp.30-31.

³ Morris Epstein, *All About Jewish Holidays and Customs* (New York: KTAV Publishing House, INC, 1959), p.17.

ที่แตกต่างจากเรา คือเวลาที่ตะวันตกดินของวันหนึ่งไปจนถึงตะวันตกดินของอีกวันหนึ่งถือเป็นหนึ่งวัน ในวันศุกร์ชาวยิวที่ถือรักษาวันสะบาโตจะเตรียมตนเอง เตรียมสมาชิกในครอบครัว เตรียมบ้านไว้ให้พร้อมต้อนรับวันสะบาโตที่จะมาถึงอย่างตั้งอกตั้งใจ หากเข้าไปสังเกตการณ์ในบ้านของชาวยิวผู้ถือรักษาวันสะบาโต ผู้ที่เป็นภรรยาจะพยายามสะอาดภายในบ้านโดยการทำความสะอาด เตรียมอาหาร และจัดโต๊ะรับประทานอาหารเตรียมสำหรับการเฉลิมฉลองวันสะบาโต การสาละวณกับงานบ้านเป็นความชื่นชมยินดีเนื่องจากการต้อนรับวันสะบาโตที่กำลังจะมาเยือน นอกจากนี้ยังมีธรรมเนียมการบริจาคทาน (*Tzedakah*)⁴ โดยสมาชิกในครอบครัวจะใส่เงินลงในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนที่จะจุดเทียนวันสะบาโต เหตุผลที่ทำเช่นนี้เป็นเพราะชาวยิวจะไม่ถือเงินหรือทำธุรกรรมการเงินใดๆ ในช่วงวันสะบาโต ฉะนั้นจึงควรทำเสียก่อนจุดเทียนอันเป็นการเริ่มเข้าสู่วันสะบาโตของชาวยิว การทำเช่นนี้เป็น การเตือนพวกเขาให้ใส่ใจกับความต้องการของผู้อื่นแม้ในวันอันสำคัญเช่นนี้

จุดเทียน (*Hadlakat Nerot*)

สิบแปดนาทีก่อนหน้าที่ดวงอาทิตย์จะตกดินในเย็นวันศุกร์ สมาชิกในครอบครัวจะมารวมตัวกัน จากนั้นจะมีการจุดเทียนและอธิษฐาน ทุกคนจะอยู่ในความสงบเงียบและมีใจจดจ่อขณะที่เทียนค่อยๆ สว่างขึ้น พวกเขาจะต้อนรับวันสะบาโตโดยพูดว่า “มาเถิดที่รัก มาพบเจ้าสาว ให้เราต้อนรับวันสะบาโต” เจ้าสาวในที่นี้ได้ถูกนำมาเปรียบ

เทียบหมายถึงวันสะบาโต การจุดเทียนเป็นเครื่องหมายของการเริ่มต้น ผู้ทำหน้าที่จุดเทียนจะเป็นผู้หญิง แต่หากครอบครัวใดไม่มีผู้หญิงก็สามารถให้ผู้ชายทำหน้าที่แทนได้ โดยจะกระทำด้วยกิริยาอาการที่สงบและเป็น การช่วยให้ผู้อยู่ในพิธีได้ชำระตนให้บริสุทธิ์ด้วยการแยกตัวจากสิ่งวุ่นวายหันมาจดจ่ออยู่กับวันสะบาโต จากนั้นผู้จุดเทียนจะปิดตาและอธิษฐานโดยมีเนื้อหาดังนี้⁵

“สรรเสริญแต่พระองค์
องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา กษัตริยา
แห่งจักรวาลผู้ทรงชำระเราให้บริสุทธิ์
ด้วยพระบัญญัติของพระองค์ และ
ทรงสั่งให้เราจุดเทียนส่องสว่างใน
วันสะบาโตอันบริสุทธิ์นี้”

จากนั้นผู้จุดเทียนจะเปิดตา เฟ่งมองที่เทียน และกล่าวอวยพรแก่คนในครอบครัวว่า “*ซับบาธ ชาโลม*” (*Shabbat Shalom*) ซึ่งเป็นคำอวยพรให้มีสันติสุขในวันสะบาโต เมื่อเทียนได้จุดขึ้นและกล่าวคำอธิษฐานจบก็เป็นสัญญาณว่าได้ต้อนรับวันสะบาโตเข้ามาในครอบครัวแล้ว และวันสะบาโตของสัปดาห์นั้นก็เริ่มต้นขึ้น

หลังจากที่ครอบครัวทำพิธีต้อนรับวันสะบาโตจะเป็นเวลาโพล์เพล้ ผู้คนที่ถือรักษาวันสะบาโตจะพากันเดิน

⁴ Ron Wolfson, p.79.

⁵ Samuel M. Segal, *The Sabbath Book* (London: Thomas Yoseloff, 1957), p.20.

ไปที่ธรรมศาลาเพื่อเข้าร่วมการอธิษฐานของวันสะบาโต โดยจะเริ่มต้นด้วย *ลีชู-นिरานินา* (*Lichu Niranina*) ซึ่งแปลว่า “เชิญมาร้องเพลง” สิ่งสำคัญของคำอธิษฐานในคืนวันศุกร์นี้คือ *เลคา-โดดี* (*Lecha Dodi*) อันเป็นบทเพลงที่บรรยายว่าเราเตรียมตัวและต้อนรับวันสะบาโตอย่างไร ท่อนร้องรับมีเนื้อความว่า “มาเถิดที่รัก มาพบเจ้าสาว ให้เราต้อนรับวันสะบาโต” ในคำคืนวันศุกร์ของการอธิษฐานเป็นบรรยากาศที่อบอุ่นด้วยความสุขและความชื่นชมยินดีในการถือรักษาวันสะบาโต คำอธิษฐานเปี่ยมด้วยความหมายและแสดงออกถึงจิตใจแห่งความยินดีในการที่วันสะบาโตมาเยือนในฐานะของขวัญจากพระเจ้า

จากนั้นทุกคนจะแยกย้ายกลับบ้านของตน สมาชิกในครอบครัวจะมาล้อมวงรอบโต๊ะอาหาร ซึ่งอาจมีแขก ญาติ หรือมิตรสหายมาร่วมด้วย มื้อนี้เป็นารับประทานอาหารมื้อแรกของวันสะบาโต

“สันติสุขจงมีแต่ท่าน”

(*Shalom Aleikhem*)

ช่วงนี้จะเริ่มต้นด้วยการร้องเพลงแห่งสันติสุข (*Shalom Aleikhem*) อันเป็นรายการการต้อนรับวันสะบาโตอีกอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ยังเป็นการต้อนรับทูตสวรรค์เนื่องจากชาวอียิปต์มานานว่ามีทูตสวรรค์สององค์อยู่ที่บ้านทุกหลังของชาวอียิปต์ในตอนเริ่มต้นวันสะบาโต

อธิษฐานอวยพรครอบครัว (*Birkhot Hamishpahah*)

ผู้เป็นพ่อหรือสามีจะท่องพระธรรมสุภษิตบทที่ 31:10-31 เพื่อเป็นการสรรเสริญทั้งราชินีแห่งสะบาโต รวมถึงผู้เป็นภรรยาและแม่ด้วย ในตอนท้ายผู้ชายทุกคนจะใช้เวลาเพื่อระลึกและแสดงความขอบคุณภรรยาสำหรับทุกสิ่งเธอได้ทำเพื่อเขาและสมาชิกในครอบครัวมาตลอดทั้งสัปดาห์

ต่อมาเป็นเวลาแห่งภาพที่น่าประทับใจ โดยก่อนหน้าที่ชาวอียิปต์จะมีรับประทานอาหาร ผู้เป็นพ่อหรือหัวหน้าครอบครัวจะวางมือบนศีรษะของลูกชายและลูกสาว และกล่าวคำอวยพรโดยแยกระหว่างลูกชายและลูกสาวดังนี้

ลูกชาย พระเจ้าทรงให้เจ้าเป็นเหมือน
เอฟราอิมและมนัสเสห์

ขององค์พระผู้เป็นเจ้าทรงอวยพรเจ้า
และพิทักษ์รักษาเจ้า

ขององค์พระผู้เป็นเจ้าทรงให้พระพักตร์ของ
พระองค์ทอแสงเหนือเจ้า และทรงเมตตา
กรุณาเจ้า

ขององค์พระผู้เป็นเจ้าทรงโปรดปรานเจ้า
และประทานสันติสุขแก่เจ้า

ลูกสาวพระเจ้าทรงให้เจ้าเป็นเหมือน
ซาร่าห์ เรเบคาห์ ราเชล และเลอาห์

ขององค์พระผู้เป็นเจ้าทรงอวยพรเจ้า และ
พิทักษ์รักษาเจ้า

ขององค์พระผู้เป็นเจ้าทรงให้พระพักตร์ของพระองค์
ทอแสงเหนือเจ้า และทรงเมตตากรุณาเจ้า

ขององค์พระผู้เป็นเจ้าทรงโปรดปรานเจ้า
และประทานสันติสุขแก่เจ้า

การชำระวันให้บริสุทธิ์ หรือ คิวดุช (Kiddush)

คำว่า คิวดุช (Kiddush) หมายถึงการชำระให้
บริสุทธิ์ เป็นคำที่สื่อแนวความคิดที่พระเจ้าทรง
หยุดพักและชำระวันสะบาโตให้บริสุทธิ์ และ
เป็นการบอกให้รู้ว่าวันนี้ไม่ใช่วันธรรมดาและมี
อาหารที่จะรับประทานก็ไม่ใช่มีธรรมดา แต่เป็น
มื้อพิเศษแห่งการเฉลิมฉลองและให้ระลึกถึงวัน
บริสุทธิ์ที่พระเจ้าทรงชำระ

ในช่วงนี้จะมีการท่อง *เบราคคา* (berakhah)
สำหรับถ้วยที่มีเหล้าองุ่นอยู่เต็ม เป็นเวลา
แห่งการชำระวันสะบาโต คำอธิษฐาน
มีอยู่สามส่วนด้วยกัน คือ เราระลึกถึง
การทรงสร้างในวันสะบาโต ขอขอบคุณสำหรับ
เหล้าองุ่น และเหตุผลที่พวกเขามาร่วมระลึกและ
รักษาวันสะบาโต

คิวดุชเป็นสิ่งที่ทำให้วันสะบาโตถูกยำเอนและ
ทำให้จดจำ สมาชิกจะรับประทานอาหาร
มื้อพิเศษที่เตรียมไว้เป็นพิเศษสำหรับ
วันสะบาโต ทุกคนจะรับประทานกันอย่างชื่นชม
ยินดี การรับประทานอาหารจะเริ่มต้นด้วยการริน
เหล้าองุ่นใส่ภาชนะซึ่งอาจทำจากเงินหรือแก้วก็ได้
ผู้ทำพิธีจะยื่น ถ้วยแก้วไว้ด้วยมือขวาและกล่าวคำ
อธิษฐานซึ่งมีเนื้อหาดังนี้⁶

เป็นเวลาเย็นและเวลาเช้า ในวันที่หก
สวรรค์และโลกได้ตั้งขึ้นและทุกสิ่งที่อยู่ใน
นั้น และในวันที่เจ็ดพระเจ้าทรงเสร็จสิ้นที่
พระองค์ทำมาตลอดหกวัน และพระองค์
ทรงพักในวันที่เจ็ดจากการงานทั้งปวงที่
ทรงกระทำ และพระเจ้าทรงอวยพรในวันที่
ที่เจ็ด และทรงชำระให้บริสุทธิ์ เนื่องจาก
พระองค์ทรงหยุดพักจากการงานทั้งปวงที่
ทรงสร้าง

คำอธิษฐานสำหรับเหล้าองุ่น

สรรเสริญแด่พระองค์
องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา กษัตราแห่ง
จักรวาลผู้ทรงสร้างผลิผลมาจากองุ่นนี้

สรรเสริญแด่พระองค์
องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา กษัตราแห่ง
จักรวาลผู้ทรงชำระเราให้บริสุทธิ์ด้วย
พระบัญญัติของพระองค์ และทรง
ขอบพระทัยเรา ด้วยความรักและความ
โปรดปรานได้ประทานวันสะบาโตอัน
บริสุทธิ์เป็นมรดกและเป็นสิ่งที่เป็
อนุสรณ์แห่งการทรงสร้าง วันนี้ยังเป็น
วันแรกในบรรดาวันชุมนุมบริสุทธิ์วัน
อื่นๆ เป็นวันระลึกถึงการออกจากอียิปต์
เพราะพระองค์ทรงเลือกสรรเราและทรง
ชำระเราเหนือประชาชาติทั้งปวง และใน
ความรักและความโปรดปรานพระองค์
ประทานวันสะบาโตอันบริสุทธิ์ให้เป็น
มรดก สรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรง
ชำระวันสะบาโตให้บริสุทธิ์

⁶Ibid., pp.38-39.

โต๊ะอาหารจะถูกปูด้วยผ้าลินิน ขนมปังที่เรียกว่า ฮัลลาห์ (Hallah) จำนวนสองก้อนจะวางอยู่บน โต๊ะและถูกคลุมไว้ด้วยผ้า เทียนที่อยู่ในเชิงเทียน เป็นความสง่างามของโต๊ะอาหาร

บุรุษที่เป็นหัวหน้าครอบครัวจะนำถ้วยซึ่งทำความสะอาดทั้งภายนอกภายใน และเติมเหล้าองุ่นลงไป ในถ้วยนั้น แก้วนี้จะต้องไม่มีรอยร้าวหรือตำหนิ จากนั้นเขาจะยกถ้วยขึ้นด้วยมือขวา (หรือด้านซ้ายหากถนัดซ้าย) โดยไม่ใช้มืออีกข้างช่วย และถือต่อหน้าขณะที่ท่องคิดูซ หลังจากนั้นเขาจะดื่มไวน์ปริมาณส่วนใหญ่ของถ้วยแล้วส่งที่เหลือให้กับสมาชิกในครอบครัวรับประทาน

ล้างมือ (Netilat Yadayim)

โต๊ะรับประทานอาหารในวันสะบาโตเป็นสัญลักษณ์ของแท่นบูชาในพระวิหารอันเป็นสถานบริสุทธิ์ศักดิ์สิทธิ์ การล้างมือจึงเป็นการย้ำเตือนถึงสิ่งที่ทำในพระวิหารกรุงเยรูซาเล็มตามที่พระเจ้าทรงตั้งกฎไว้ การล้างมือเป็นสัญลักษณ์ของการชำระให้บริสุทธิ์ก่อนที่จะมีการแบ่งขนมปัง

ขณะที่ล้างมือ พูดว่า⁷

สรรเสริญแด่พระองค์ องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา กษัตราแห่งจักรวาลผู้ทรงชำระเราด้วยพระบัญญัติของพระองค์ และประทานคำสั่งให้เราล้างมือของเรา

อธิษฐานขอบคุณสำหรับอาหาร (Hamotzi)

ขนมปังเป็นตัวเริ่มต้นของมื้ออาหาร หลังจากล้างมือและเช็ดให้แห้งแล้ว ชายซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวจะยื่นหัวโต๊ะ หยิบขนมปังขึ้นมาและสรรเสริญพระเจ้าสำหรับขนมปังนั้น

ขนมปังจะถูกบีบและจิ้มเกลือ และรับประทานทันที ขนมปังส่วนที่เหลือจากแบ่งสรรให้กับแต่ละคน และแต่ละคนก็จะต้องท่องคำอธิษฐานก่อนรับประทานดังนี้

สรรเสริญแด่พระองค์

องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา กษัตราแห่งจักรวาลผู้ให้เราได้รับขนมปังอันมาจากโลกนี้

รับประทานอาหารมือสะบาโต (Se'udat Shabbat)

การรับประทานอาหารถือเป็นการเฉลิมฉลอง และเป็นอาหารพิเศษกว่ามื้อใดๆ ในสัปดาห์ จะไม่มีการถือศีลอดอาหารในวันสะบาโต

ร้องเพลงวันสะบาโต (Zemirot)

วันสะบาโตเป็นวันแห่งการพักผ่อน ชาวยิวไม่จำเป็นต้องเร่งรีบในการรับประทานอาหารเช้า พวกเขาจะร้องเพลงที่เรียกว่าเซมิรอต (Zemirot) ซึ่งเป็นเพลงที่พิเศษเฉพาะสำหรับวันสะบาโตและถือเป็นส่วนหนึ่ง

⁷ Ibid., p.40.

ของการรับประทานอาหาร การร้องเพลงนี้เข้ามา ซึ่งความชื่นชมยินดีในวันสะบาโตหรือที่เรียกว่า *โอเน็ก ซับบาธ (Oneg Shabbat)*

อธิษฐานขอขอบคุณหลังอาหาร (*Birkat Hamazon*)

สำหรับชาวยิว พวกเขาไม่เพียงขอขอบคุณพระเจ้าก่อนเริ่มต้นรับประทานอาหารเท่านั้น การรับประทานอาหารมือสะบาโตนำให้พวกเขาระลึกถึงพระคุณของพระเจ้าระหว่างที่รับประทานอาหาร และเมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็สรรเสริญด้วยการอธิษฐานขอขอบคุณพระเจ้าอีกครั้ง นอกจากนี้ยังอาจมีการอธิษฐานอื่นๆ อีกเช่น การสรรเสริญพระเจ้าสำหรับความประเสริฐดั้งเดิมของพระองค์ที่สำแดงต่อพวกเขาในทางอื่นๆ เนื้อหาของคำอธิษฐานหลังจากรับประทานอาหารคือสดุดี บทที่ 126 ซึ่งบทเพลงใช้แห่ขึ้นไปยังเยรูซาเล็ม ระลึกถึงพระราชกิจอันยิ่งใหญ่ที่พระเจ้าทรงกระทำเพื่อพวกเขา

วันเสาร์

วันสะบาโตของชาวยิวไม่ได้จบลงที่คืนวันศุกร์ แต่ต่อเนื่องมาถึงวันเสาร์ หัวข้อหลักของการนมัสการคืนวันศุกร์เน้นที่การทรงสร้างของพระเจ้า ส่วนวันเสาร์จะเป็นการเปิดเผยสำแดงถ้อยคำของพระองค์ต่อประชากร⁸ วันเสาร์จะเป็นวันที่ชาวยิวตื่นสายกว่าวันอื่นๆ ของสัปดาห์ ดังนั้นพิธีนมัสการก็จะเริ่มสายกว่าการนมัสการที่จัดในวันอื่นๆ ของสัปดาห์ด้วย การตื่นสายถือเป็นส่วนหนึ่งของวันสะบาโตเพราะเป็นการพักผ่อนฝ่ายร่างกายและเป็นการแสดงความชื่นชมยินดีใน

วันสะบาโต ก่อนที่จะไปธรรมศาลา พวกเขาสามารถรับประทานอาหารเข้าไปก่อนได้

ในตอนเช้าของวันเสาร์ชาวยิวจะไปชุมนุมนมัสการในธรรมศาลา สิ่งที่ทำกันคือการอ่านธรรมบัญญัติ (*Torah*) นอกจากนี้ยังมีการอธิษฐานควบคู่กันไป คำอธิษฐานมีเนื้อหาเกี่ยวกับความโปรดปรานที่พระเจ้าประทาน แก่อิสราเอลซึ่งเป็นสิ่งที่เหลือคณานับ จนไม่สามารถพรรณนาได้ และเตือนความจำให้ระลึกถึงสิ่งที่พวกเขาได้รับมาตลอดเวลาหลายศตวรรษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงอพยพออกจากอียิปต์ หลังจากการนมัสการตอนเช้าเสร็จสิ้น ธรรมศาลาหลายแห่งจะมีอาหารว่างหลังจากการอธิษฐานหรือบางทีจะเป็นอาหารมื้อเต็มเพื่อให้ผู้คนที่ได้พูดคุยทำความรู้จักกัน

หลังจากการนมัสการ ทุกคนจะกลับไปบ้านของตน แต่ธรรมศาลาบางแห่งจะมีผู้เป็นเจ้าภาพจัดเลี้ยงอาหารมื้อที่สองของวันสะบาโตหรือมือกลางวันวันเสาร์ (มือเช้าไม่นับว่าเป็นมื้ออาหารของสะบาโต) ไม่ว่าจะรับประทานอาหารกลางวันวันเสาร์ที่บ้านหรือรับประทานอาหารร่วมกันตามที่เจ้าภาพจัดเลี้ยง ก็จะทำพิธี

⁸ Ibid., p.220.

ที่เรียกว่า *คิตดุช* หรือการชำระให้บริสุทธิ์ เหมือนกัน แต่ครั้งนี้จะไม่เป็นทางการมากเท่ากับที่ทำในคืนวันศุกร์ โดยลำดับเป็นดังนี้

การชำระวันให้บริสุทธิ์ (*Kiddush*)

การชำระให้บริสุทธิ์ในมื้ออาหารกลางวันแบ่งออกเป็นสามส่วน

ส่วนที่หนึ่ง ท่องอพยพ 31:16-17 ที่พูดถึงการรักษาวันสะบาโตอันเป็นหมายสำคัญของพันธสัญญาระหว่างพระเจ้ากับประชากรอิสราเอล และเป็นการเตือนให้ระลึกถึงความจริงที่ว่าพระเจ้าทรงหยุดพักจากพระราชกิจการทรงสร้างในวันที่เจ็ด

ส่วนที่สอง สรุปรพระธรรมอพยพ 20:11 ซึ่งเป็นบัญญัติประการที่สี่ที่ให้เรา “ระลึกถึงวันสะบาโตโดยการทำให้นั้นบริสุทธิ์” บางครอบครัวจะท่องพระธรรมอพยพ 20:8-11 ทั้งหมด

ส่วนที่สาม คำอธิษฐานขอขอบคุณสำหรับเหล้าองุ่น

ล้างมือ (*Netilat Yadayim*)

การล้างมือถือเป็นส่วนหนึ่งของการรับประทานอาหารด้วย โดยทำก่อนที่จะมีการบิขนมปังซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นมื้ออาหาร

อธิษฐานขอบคุณสำหรับอาหาร (*Hamotzi*)

ขอบคุณพระเจ้าสำหรับอาหาร โดยใช้ขนมปังเป็นสัญลักษณ์ตัวแทน ขนมปังเป็นอาหารที่อย่างน้อยต้องมีในวันสะบาโต

รับประทานอาหารของวันสะบาโต (*Se'udat Shabbat*)

อาหารที่รับประทานได้แก่ เนื้อ หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม แต่คนส่วนใหญ่ชอบเป็นมื้ออาหารเบาๆ มากกว่า

ร้องเพลงสะบาโต (*Zemirot*)

เป็นการร้องเพลงที่โต๊ะอาหารและเป็นเพลงพิเศษที่ร้องในวันสะบาโต

ขอบคุณพระเจ้าหลังรับประทานอาหาร (*Birkat Hamazon*)

เป็นการขอบคุณพระเจ้าหลังรับประทานอาหาร (เช่นเดียวกับในคืนวันศุกร์)

การรับประทานอาหารกลางวันซึ่งเป็นมื้อที่สองของวันสะบาโตสามารถใช้เวลานานได้มากเท่ากับมื้อแรกที่ทำในคืนวันศุกร์ อาจมีการร้องเพลงให้นานขึ้น หรืออาจมีการศึกษาธรรมบัญญัติด้วยก็ได้ แต่บางครอบครัวก็ต้องการให้สั้นเพื่อใช้เวลาช่วงบ่ายให้นานขึ้น

⁹ Ron Wolfson, p.213.

กิจกรรมที่ดูเหมือนทุกคนจะชอบกันมากที่สุดในตอนบ่ายของวันสะบาโตคือการนอน หรืออาจออกไปเดินเล่น เยี่ยมเยียนเพื่อนฝูง หรือแม้แต่การศึกษาธรรมเนียมปฏิบัติ

ช่วงสุดท้ายของวันสะบาโต

หลังจากที่ใช้เวลาในการพักผ่อนร่างกายในวันสะบาโตแล้ว หลายคนจะกลับไปธรรมศาลาอีกครั้งเพื่อร่วมพิธีนมัสการภาคบ่ายและภาคเย็น บางคนอาจท่องบทอธิษฐานอยู่บ้านก็ได้ ดังที่กล่าวมาแล้วว่าช่วงแรกของวันสะบาโตคือคืนวันศุกร์จะมีเนื้อหาหลักของการนมัสการเฉลิมฉลองโดยเน้นที่เรื่องการทรงสร้าง ช่วงที่สองคือวันเสาร์ตอนเช้าเน้นที่เรื่องการเปิดเผยสำแดงของพระเจ้า ส่วนในช่วงที่สามซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของวันสะบาโตจะเน้นที่การช่วยกู้หรือการไถ่ ทั้งสามแนวคิดนี้เป็นรากฐานสำคัญของศาสนาฮีบว คือ พระเจ้าสร้างโลก พระองค์เปิดเผยพระวจนะ และพระองค์ทรงไถ่มนุษย์

จากนั้นจะมาถึงช่วงอาหารมื้อที่สาม โดยทั่วไปอาหารมื้อนี้จะไม่หนักเท่าใดนัก เนื่องจากคนยังอิ่มอยู่จากอาหารมื้อกลางวัน และเช่นเดียวกับในมื้ออื่นๆ ที่ขนมปังเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยปกติ ชาวฮีบวจะมีการขอบคุณพระเจ้าสำหรับขนมปังซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอาหารทั้งหมดที่พระเจ้าประทาน อาหารมื้อนี้จะเป็นอาหารเบาๆ แต่ที่เป็นส่วนสำคัญเช่นเคยก็คือการร้องเพลง เพลงที่ร้องในช่วงนี้จะเป็เพลงพิเศษที่กล่าวถึงการไถ่ของพระเมสสิยาห์ พวกเขาจะร้องเพลงด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่ลึกซึ้ง เป็นช่วงเวลาที่คุณคนได้ซาบซึ้งกับความหวังแห่งการไถ่ (สำหรับศาสนาฮีบวซึ่งกำลังรอคอยพระเมสสิยาห์)

ช่วงลาจาก (Havdalah)

ช่วงนี้เป็นช่วงที่งดงามและน่าประทับใจมากที่สุดของพิธีกรรมชาวฮีบว ในตอนเริ่มวันสะบาโตชาวฮีบวจะจุดเทียน และในตอนส่งท้ายวันสะบาโตพวกเขาก็จะจุดเทียนอีก เทียนดังกล่าวเป็นสัญลักษณ์ของสัปดาห์ใหม่ที่กำลังจะมาถึง เช่นเดียวกับที่ในตอนต้นมีการสรรเสริญพระเจ้าที่ทรงตั้งวันสะบาโตไว้เป็นวันบริสุทธิ์ ในตอนจบพวกเขาก็สรรเสริญพระเจ้าที่ทรงสร้างความแตกต่างระหว่างวันสะบาโตอันบริสุทธิ์ซึ่งพวกเขาใช้ในการพักผ่อนและเวลาที่จะออกไปสู่ชีวิตการทำงาน

II. การศึกษาความหมายฝ่ายวิญญาณจากแบบแผนและวิธีการที่ปฏิบัติกันในวันสะบาโตของชาวฮีบว

แนวคิดที่ว่าความสร้างสรรค์จะต้องเข้ามาแทนที่ความจำเจได้เข้าครอบงำความคิดและวิธีการเรียนรู้ของผู้คนในยุคปัจจุบันอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ผู้คนแสวงหาวิธีการใหม่ในการทำภารกิจเดิมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แม้แต่คริสตจักรเองก็มุ่งแสวงหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำพระวจนะเข้าสู่ชีวิตของผู้คนอย่างไม่หยุดนิ่ง วิธีการนำเสนอเนื้อหาและข่าวสารอันเป็นสัจนิรันดร์เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีใหม่ตามโลกที่หมุนไปอย่างรวดเร็ว สิ่งต่างๆ

เหล่านี้ทำให้คนจำนวนมากในยุคปัจจุบันซึ่งไม่เว้นแม้แต่คริสเตียนมองประเพณีหรือสิ่งที่กระทำเป็นกิจวัตรเป็นเรื่องน่าเบื่อและพยายามหลีกเลี่ยง

วันสะบาโตที่ชาวยิวถือรักษาเป็นอีกกรณีหนึ่งที่เข้าข่ายแนวคิดดังกล่าว การถือรักษาวันสะบาโตของชาวยิวอย่างมีแบบแผนและทำซ้ำกันเป็นประจำ อาจเป็นเรื่องยากที่คริสเตียนปัจจุบันจะเข้าใจว่า มันจะนำไปสู่พัฒนาการด้านความเชื่อได้อย่างไร ในยุคแห่งการแสวงหาความแปลกใหม่ให้กับชีวิต ผู้คนมักมองว่าการทำอะไรซ้ำๆ กันจนเป็นกิจวัตรเป็นสิ่งที่ขาดความหมายเนื่องจากเป็นความเคยชิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตวิญญาณ ผู้คนมักมองว่าพิธีรีตองและประเพณีบ่งบอกถึงความเคร่งครัดในศาสนา เป็นการถือศาสนาแต่เปลือกนอก และสวนทางกับกิจกรรมที่ทำด้วยหัวใจและเข้าใจในสาระอันลึกซึ้ง

สมมติฐานประการหนึ่งที่ผู้คนมักมีความคิดดังกล่าวคือ คนในยุคปัจจุบันตัดสินใจและยอมรับและต้องการ “ความรู้เร็ว” หรือความรู้แบบเร่งด่วน (fast knowledge) จึงทำให้เราเห็นว่า “ความรู้ช้า” หรือความรู้แบบสั่งสม (slow knowledge) ไม่มีความสำคัญอีกต่อไป เดวิด ออร์¹⁰ ให้ความแตกต่างของความรู้ทั้งสองประเภทไว้ว่า ความรู้เร็วเป็นการแสวงหาว่าจะทำสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการสำเร็จรูป ในขณะที่ความรู้ช้าสนใจทั้งวิธีการรวมทั้งแนวคิดหรือเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังวิธีปฏิบัติต่างๆ ความรู้เร็วคิดเป็นแนวเส้นตรง ในขณะที่ความรู้ช้าพิจารณาองค์

ประกอบทุกด้านเข้าด้วยกัน ความรู้เร็วเป็นทางลัดที่เราได้ข้อมูลมาได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การแสวงหา การค้นพบ การสรุปข้อมูล และนำไปสู่การปฏิบัติ ในขณะที่ความรู้ช้าเป็นความรู้ที่ได้จากการสั่งสมของประเพณีและการปฏิบัติที่สืบทอดกันมาโดยส่งผ่านจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง เป็นสิ่งที่ฝังตรึงอยู่ในระดับจิตสำนึกของคนและกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต สำหรับผู้ที่อยู่ในกระบวนการถ่ายทอดความรู้ลักษณะดังกล่าวไม่ได้มองตนเองในฐานะผู้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้กับสังคม แต่ตรงข้ามเขาได้ชื่อว่าเป็นผู้คงรักษาภูมิปัญญาที่สั่งสมจากอดีตด้วยการถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป¹¹ ความรู้ช้าไม่ได้สื่อความหมายถึงความเฉื่อยชาในการรับข้อมูล แต่บ่งบอกถึงการพัฒนาที่คงเส้นคงวาและยั่งยืน การถือรักษาวันสะบาโตนับเป็นความรู้ช้า กล่าวคือปัญญา (wisdom) ที่ปลูกฝังลงในชีวิตของชาวยิวได้มาจากการปฏิบัติตามแบบแผนต่อกันมาหลายชั่วอายุคน ความรู้ดังกล่าวไม่ใช่ข้อมูลหรือการค้นพบใหม่ๆ แต่เป็นความรู้จักพระเจ้าผู้ไม่เปลี่ยนแปลงและทรงเป็นเหมือนเดิมทุกชั่วอายุคน สิ่งที่พระองค์ทรงกระทำต่อบรรพบุรุษถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ความรู้และความเข้าใจเช่นนี้ถูกซึมซับจากสิ่งที่พวกเขาปฏิบัติเป็นประจำในทุกวันสะบาโต

¹⁰ David W. Orr, *The Nature of Design: Ecology, Culture, and Human Intention* (USA: Oxford University Press, 2002), p.40.

¹¹ David G. Hartwell, *Year's Best SF 6* (New York: Harper Collins Publisher, 2001), p.196.

และเป็นการบ่มเพาะความคิดและความเข้าใจที่มีต่อพระเจ้าทั้งในแง่ข้อมูลและทัศนคติ การปฏิบัติทั้งปวงนั้นพวกเขาทำอย่างซาบซึ้งและความเข้าใจถึงเนื้อหาสาระที่เต็มไปด้วยความหมาย

อย่างไรก็ดี ชาวอียิปต์ไม่ได้ถือรักษาวันสะบาโตอย่างขาดชีวิตชีวาหรือถูกบังคับดังที่เราคิดว่าพวกเขา น่าจะเป็นเช่นนั้น พระธรรมอิสยาห์ 31:13 ช่วยให้เราย้อนกลับมาดูถึงจิตวิญญาณในการถือรักษาวันสะบาโตของชาวอียิปต์ พระเจ้าตรัสว่าหากชาวอียิปต์ถือรักษาและให้เกียรติวันสะบาโตเป็นวันบริสุทธิ์แล้ว วันสะบาโตก็จะ เป็น “วันปิติยินดี” และเป็น “วันอันทรงเกียรติ” แม้ชาวอียิปต์จะถือรักษาวันสะบาโตด้วยแบบแผนและพิธีกรรมมาตั้งแต่ได้กจนวนวัยชรา พวกเขา ยังคง “ปิติยินดี” และ “ให้เกียรติ” วันสะบาโตแบบแผนประเพณีไม่ได้ทำให้ชาวอียิปต์ขาดความสุข ความชื่นชมยินดีในการถือรักษาวันสะบาโตแม้แต่น้อย ตรงกันข้ามวันสะบาโตสำหรับชาวอียิปต์ถือเป็นการเฉลิมฉลอง ชาวอียิปต์เปรียบสะบาโตกับ “เจ้าสาว” หรือ “ราชินี” ซึ่งเป็นแขกคนสำคัญที่จะมาเยี่ยมเยียนครอบครัวทุกสัปดาห์¹² พวกเขาตื่นตื่นที่จะได้พบกับแขกพิเศษ จึงต้องมีการเตรียมตัวอย่างดีเพื่อต้อนรับและเฉลิมฉลองร่วมกับแขกพิเศษ นอกจากนี้วันสะบาโตสำหรับชาวอียิปต์เป็นวันแห่งการหยุดพักจากการงาน รวมทั้งความรับผิดชอบไปจนกระทั่งถึงความเครียดทั้งปวงและเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งความสงบสันติ

คำถามที่น่าสนใจเกี่ยวข้องกับ การถือรักษาวันสะบาโตตามธรรมเนียมและแบบแผนของชาวอียิปต์คือ อะไรที่ทำให้ชาวอียิปต์

คงถือรักษาวันสะบาโตด้วยประเพณีปฏิบัติเช่นนี้อย่างไม่เบื่อและไม่บ่นแน่นอนว่าการจะตอบคำถามเหล่านี้จำเป็นต้องย้อนกลับไปดูที่รากฐานความคิดของชาวอียิปต์ ตลอดจนคุณค่าที่พวกเขามีให้กับวันสะบาโต ตลอดจนจนอัตลักษณ์ความเป็นอียิปต์ที่สืบทอดจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งมาเป็นเวลานานหลายพันปี

สิ่งที่ชาวอียิปต์ใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงถ่ายทอดให้เห็นมรดกทางวัฒนธรรมและใช้อธิบายความเป็นตัวตนของพวกเขาไม่ใช่สิ่งก่อสร้าง วิจิตรอลังการ อนุสรณ์สถานหรืองานศิลปะ หากแต่เป็นธรรมเนียมประเพณีที่ประพลติสืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง¹³ การรักษาวินัยและการปฏิบัติตามแบบแผนสามารถช่วยให้คนหยิ่งลึกเข้าไปถึงแก่นแท้ของตนเองได้ เนื่องจากมนุษย์เป็นสิ่งทรงสร้างที่มีวิญญาณ การจะมีสัมพันธภาพกับพระเจ้าผู้เป็นพระวิญญาณได้นั้น เป็นมากกว่าความรู้ทั่วไป จำเป็นต้องมีการสร้างประสบการณ์ที่นำไปสู่สัมพันธภาพดังกล่าว บางครั้งแบบแผนและประเพณีที่ทำซ้ำอาจเป็นเรื่องหนักหนาและน่าเบื่อสำหรับมนุษย์ แต่หากการทำตามแบบแผนนั้นเป็นการแสดงออกถึงการเชื่อฟัง และ

¹² Ron Wolfson, p.77.

¹³ Alfred Jospe, *Tradition and Contemporary Experience: Essays on Jewish Thought and Life*. 2nd ed. (USA: B'nai B'rith Hillel Foundations, Inc, 1971), p.265.

การระลึกถึงพระเจ้า นั่นก็เป็นสิ่งที่พาเราให้ก้าวข้ามความน่าเบื่อไปสู่ความหมายที่แท้จริงซึ่งอยู่เบื้องหลังแบบแผนและธรรมเนียมดังกล่าว สิ่งที่ชาวอียิปต์ปฏิบัติในวันสะบาโตเป็นการช่วยสร้างวินัยให้กับความคิด สัญลักษณ์และกิจกรรมต่างๆ มีความหมายในตัวของมัน เมื่อพวกเขากระทำอย่างเข้าใจและตั้งใจก็จะเป็นการแสดงออกถึงความคิดและความรู้สึกต่อพระเจ้า พิธีและคำอธิษฐานที่เป็นแบบแผนเหมือนกันทุกครั้งจะมีความหมายและมีชีวิตก็ต่อเมื่อมันร่วมด้วยกับความคิดและจิตใจเมื่อเรามองกับใจไปด้วยกันแล้วมนุษย์ก็มักมีการพระเจ้าอย่างครบถ้วนในความเป็นตัวตนของมนุษย์

นอกจากนี้วันสะบาโตยังเป็นการเฉลิมฉลองภายในครอบครัว สมาชิกทุกคนมารวมกันที่โต๊ะอาหารการรับประทานอาหารในวันสะบาโตไม่เป็นเพียงแต่แสดงถึงความผูกพันของสมาชิกภายในครอบครัวเดียวกันแต่ยังรวมถึงคนทุกรุ่นที่เป็นสมาชิกของประชากรอิสราเอลด้วย¹⁴ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งพวกเขากระทำดูเหมือนเต็มไปด้วยรายละเอียดและดูเหมือนล้าสมัยในยุคข่าวสารรวดเร็วทันใจ การใช้โปรแกรมพาวเวอร์พอยท์ในการนำเสนอข้อมูล การส่งข้อความสั้นกระชับทางโทรศัพท์มือถือและอื่นๆ แต่แบบแผนวันสะบาโตกลับสื่อความหมายลึกซึ้งผ่านทางสัญลักษณ์และกิจกรรมต่างๆ ธรรมเนียมการถือรักษาวันสะบาโตช่วยให้พวกเขาไม่คลาดสายตาไปจากพระเจ้า ทุกสิ่งที่ทำในวันสะบาโตล้วนมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่พระเจ้าแบบแผนดังกล่าวช่วยกำหนดให้ร่างกายและจิตวิญญาณของพวกเขาตอบสนองไปในทิศทาง

เดียวกัน เทียนวันสะบาโตที่จุดในคืนวันศุกร์ เนื้อหาและบทกวีที่ท่องกันในช่วงคิดูชเป็นการพรรณนาถึงการอัศจรรย์แห่งการทรงสร้างและการช่วยกู้จากการเป็นทาสในอียิปต์ ขนมหิงสองก้อนเป็นสัญลักษณ์ การเลี้ยงดูและคำจูนชีวิตที่พระเจ้าประทานแก่ประชากร ธรรมเนียมการล้างมือเชื่อมโยงเรากับมหาปุโรหิตที่อยู่ในพระวิหารในอดีต โต๊ะอาหารเป็นสัญลักษณ์ของแท่นบูชา และอาหารที่หัวหน้าครอบครัวรับประทานก่อนแทนอาหารที่เป็นส่วนของปุโรหิตเมื่อประชากรนำเครื่องบูชามาถวาย วันสะบาโตเป็นช่วงเวลาการหลอมรวมระหว่างสิ่งที่ร่างกายกระทำกับจิตวิญญาณที่ต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับพระเจ้า วันสะบาโตได้รับเกียรติก็โดยการที่ทุกส่วนในบุคคลทั้งร่างกาย ความคิด และจิตวิญญาณตอบสนองต่อพระเจ้าอย่างสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน การถือรักษาวันสะบาโตอย่างสัตย์ซื่อทุกสัปดาห์เป็นการนำพวกเขากลับมาสู่จุดเดิม อันเป็นจุดยืนในการขานรับพันธสัญญาที่พระเจ้าทรงทำไว้กับประชากรของพระองค์ สะบาโตเป็นโอกาสในการสร้างประสบการณ์แบบสั่งสมชั่วชีวิต เป็นการก่อรูปและหล่อหลอมความคิดของชาวอียิปต์ตั้งแต่วัยเยาว์เพื่อให้ระลึกถึงพระเจ้าในบรรยากาศที่เอื้อต่อการใคร่ครวญและไตร่ตรอง

¹⁴ Ibid., p.265.

ในวันสะบาโตชาวยิวเข้าไปนั่งในธรรมศาลา ฟังธรรมบัญญัติอันเป็นการเรียกความคิด จินตนาการของพวกเขาให้ย้อนกลับไปสู่ยุค บรรพบุรุษในถิ่นทุรกันดาร โมเสสไม่เพียงสื่อสาร กับบรรพบุรุษของพวกเขาเท่านั้น แต่เนื้อหาตั้ง กล่าวยังส่งต่อมาถึงคนรุ่นหลังมาถึงชาวยิวใน ปัจจุบันว่า “จงสั่งประชากรอิสราเอลว่า ‘พวก เจ้าจะต้องถือรักษาวันสะบาโตของเรา เพราะนี่ จะเป็นหมายสำคัญระหว่างเรากับเจ้าสืบไปทุก ชั่วอายุ เพื่อเจ้าจะรู้ว่าเราคือพระยาห์เวห์ผู้ทำให้ เจ้าบริสุทธิ์...คนอิสราเอลจะถือวันสะบาโตและ เฉลิมฉลองวันนั้นสืบไปทุกชั่วอายุ เป็นพันธ สัญญานิรันดร์” (อพย. 31:13, 16) เสียงของ โมเสสและภาพของบรรพบุรุษในถิ่นทุรกันดาร หลังถูกปลดปล่อยจากการเป็นทาสในอียิปต์ยัง ดังก้องและประทับอยู่ในความคิด และถูกย้ำ เตือนซ้ำแล้วซ้ำอีก วันสะบาโตเปิดโอกาสให้ชาว อิสราเอลทุกรุ่นได้มีประสบการณ์ร่วมที่ภูเขาซีนายร่วมกับบรรพบุรุษในช่วงเวลาที่ออกจาก อียิปต์ พันธสัญญา นิรันดร์ที่พระเจ้าทรงกระทำ ต่อประชากรของพระองค์ถูกตอกย้ำและถ่ายทอด มาสู่รุ่นลูกหลานผ่านทางด้วยแบบแผนของ วันสะบาโต ประสบการณ์ที่ทุกคนสัมผัสใน วันสะบาโตได้เชื่อมโยงคนทุกยุคทุกสมัยเข้าด้วยกันในการถือรักษาวันสะบาโตเดียวกัน คนรุ่นปัจจุบันได้มีส่วนร่วมในการเฉลิมฉลอง สะบาโตแบบเดียวกับบรรพบุรุษ ในขณะที่พวกเขา ก็มั่นใจว่าลูกหลานจะฉลองวันสะบาโตเช่น เดียวกันนี้ในอนาคต วันสะบาโตนอกจากจะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมแล้วยังเป็นมรดกฝ่าย วิญญาณด้วย เด็กไม่ว่าอายุเท่าใดก็เข้าร่วมใน กิจกรรมสะบาโตของครอบครัว นี่คือการวาง รากฐานความเชื่อพื้นฐานแก่เด็กๆ พวกเขาเรียนรู้

ผ่านทางการใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางชุมชน ของผู้เชื่อในพระเจ้า วัฒนธรรมและ ศาสนา ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติของ ชาวยิวถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่น หนึ่งเช่นนี้

ดังที่กล่าวมาแล้วในลักษณะความรู้ ในขณะที่ความรู้เร็วมีลักษณะเป็น เส้นตรงที่เคลื่อนจากจุดหนึ่งไป จุดหนึ่ง ความรู้ซุ่มหนึ่งนำไปสู่ การปฏิบัติในเรื่องหนึ่ง แต่ความรู้ช้า มีลักษณะโยงโยสัมพันธ์กันเป็นวงจร เราสามารถเห็นลักษณะเช่นนี้ได้ ในวันสะบาโตเช่นกัน ชาวยิวให้ คุณค่ากับวันสะบาโตทำให้พวกเขา ถือรักษาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและ ใส่ใจในการเตรียมตัวสำหรับวันสำคัญ เช่นนี้ นอร์แมน อี. ไพร์เมอร์ให้เหตุผล สนับสนุนการถือรักษาวันสะบาโตด้วยการ แสดงออกที่เป็นการกระทำไว้ ว่า มนุษย์ไม่เพียงแต่เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถคิดและรู้สึกเท่านั้น แต่มนุษย์ ยังเป็นสิ่งมีชีวิตที่ “ลงมือกระทำ” ชีวิต ของเขาถูกอธิบายออกมาให้เห็นในสิ่ง ที่เขากระทำและในความสัมพันธ์ที่มี ต่อผู้อื่น ในกินนัยและความสามารถในการผลิตอันได้มาจากการวางแผน และวางโครงสร้าง เมื่อมีความคิด หรืออารมณ์เข้ามาขับเคลื่อน เขาก็ จะไม่หยุดนิ่งจนกว่าจะแปรความคิด และความรู้สึกนั้นออกมาให้เห็นเป็น รูปธรรม¹⁵ สิ่งที่ไพร์เมอร์บอกคือความ

¹⁵ Ibid., p.257.

คิดและความรู้สึกที่ส่งผลเป็นการกระทำ ในขณะที่การกระทำก็เป็นกรรไกรที่เตือนหรือทำให้หวนระลึกถึงบางสิ่ง ในกรณีของวันสะบาโตที่พระเจ้าทรงสั่งให้ชาวยิวถือรักษาก็เพื่อพวกเขาจะ “นี่ (หมายถึงวันสะบาโต-ผู้เขียน) เป็นหมายสำคัญตลอดไประหว่างเรากับประชากรอิสราเอล เพราะในหกวันองค์พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงสร้างฟ้าสวรรค์และแผ่นดินโลกในวันที่เจ็ดทรงหยุดทำงานและพักผ่อน” (อพย. 31:15) และ “ระลึกว่าพวกเจ้าเคยเป็นทาสอยู่ในอียิปต์ และพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้านำเจ้าออกมาโดยพระหัตถ์อันทรงฤทธิ์และพระกรที่เหยียดออก ฉะนั้นพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าจึงทรงบัญชาให้เจ้ารักษาวนสะบาโต” (ฉธบ. 5:15) การถือรักษาวนสะบาโตเป็นการย้ำเตือนให้ชาวยิวระลึกถึงพระเจ้าในฐานะพระผู้สร้างโลกและจักรวาลและพระผู้ไถ่จากการเป็นทาสในอียิปต์

แบบแผนการถือรักษาวนสะบาโตของชาวยิวเป็นภาพจำลองการดำเนินชีวิตของผู้เชื่อในปัจจุบัน แน่นนอนว่าการถือรักษาแบบแผนประเพณีอย่างเคร่งครัดเป็นการเสี่ยงโดยนำไปสู่ความเย็นชาต่อความหมายที่แท้จริง และการเน้นพิธีการที่มากเกินไปก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติมองภาพพระเจ้าบิดเบือนไปได้ แทนที่วันสะบาโตจะเป็นวันปีติยินดีก็อาจกลับกลายเป็นวันเหน็ดเหนื่อยหรือแทนที่จะเป็นวันพักสงบก็กลายเป็นวันที่ต้องแบกภาระหนัก แต่สิ่งหนึ่งที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้ก็คือ ชาวยิวรู้ว่าพวกเขารักษาวนสะบาโตเพื่ออะไร ความตระหนักชัดปรากฏเห็นได้ชัดเจนในพิธีการที่พวกเขาถือรักษากันมายาวนาน ชาวยิวรู้ดีว่าพวกเขาจะต้องถือรักษาวนสะบาโตอย่างไร (know how) แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าก็คือชาวยิวรู้ว่าพวกเขาทำตามขั้นตอนของพิธีการดังกล่าวไป

เพื่ออะไร (know why) ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้ผู้ที่ทำงานด้านคริสเตียนศึกษาจะละเอียดได้

สรุป

เมื่ออับราม เฮอร์เบิร์ต ลูอิส¹⁶ อยู่ในช่วงเขียนหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวันสะบาโตซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเห็นคุณค่าของวันสะบาโตเนื่องจากการพัฒนาบุคลิกลักษณะคริสเตียนและชีวิตฝ่ายวิญญาณ เขาส่งจดหมายสอบถามไปถึงคริสเตียนจำนวนมากเพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่คริสเตียนมีต่อวันสะบาโต คำถามที่เราน่าจะนำมาไตร่ตรองมีดังนี้

หากการถือรักษาวนสะบาโตสำคัญสำหรับชีวิตฝ่ายวิญญาณ คริสเตียนควรมีหลักการและวิธีการในการถือรักษาวนสะบาโตอย่างไรเพื่อเป็นประโยชน์ในการเติบโต

เมื่อพิจารณาจากกระแสในโลกปัจจุบันที่เน้นวัตถุนิยมและผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมมากกว่าการปลูกฝังและถ่ายทอดคุณค่า วันสะบาโตช่วยนำคุณค่าเหล่านั้นกลับมาสู่ชีวิตคริสเตียนได้อย่างไร

¹⁶ Abram Herbert Lewis, *Spiritual Sabbathism* (Plainfield, NJ: The American Sabbath Tract Society, 1910), p.viii-ix.

ตั้งที่ได้กล่าวข้างต้นว่าบทความชิ้นนี้มิได้มุ่งให้คำตอบสำเร็จรูปในการนำไปประยุกต์สิ่งที่ได้จากการถือรักษาวันสะบาโตของชาวยิวไปปฏิบัติ แต่หากคริสเตียนได้มีการใคร่ครวญคำถามดังกล่าวอย่างจริงจังก็จะช่วยเป็นแนวทางให้การนมัสการพระเจ้ากระทำอย่างมีความหมายที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

วันสะบาโตเป็นวันระลึกถึงพระเจ้าผู้ทรงสร้างและทรงไถ่ แต่ไม่ว่าวันสะบาโตหรือกิจกรรมใดๆ จะไม่มีความหมายเลยหากการถือปฏิบัติไม่ได้กระทำด้วยความเชื่อฟังและความเข้าใจในความหมายฝ่ายวิญญาณที่อยู่เบื้องหลังการกระทำเหล่านั้น

อ.สกุณี เกรียงชัยพร
B.A. (Eng.), BBA., MRE., M.Ed.

อาจารย์พิเศษ หลักสูตรการอบรมผู้นำฆราวาส
สมาชิกคริสตจักร ประชาสารคดีดินแดง
ปัจจุบันศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

บรรณานุกรม

องค์การอมตธรรมเพื่อชีวิต,
พระคัมภีร์ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย.
กรุงเทพฯ: ไอปีเอสพับลิชชิง, 2007.

Epstein, Morris, *All About Jewish Holidays and Customs*. New York: KTAV Publishing House, 1959.

Hartwell, David G., *Year's Best SF 6*. New York: Harper Collins Publisher, 2001.

Jospe, Alfred, *Tradition and Contemporary Experience: Essays on Jewish Thought and Life*. 2nd ed. USA: B'nai B'rith Hillel Foundations, 1971.

Lewis, Abram Herbert, *Spiritual Sabbathism*. Plainfield, New Jersey: The American Sabbath Tract Society, 1910.

Orr, David W., *The Nature of Design: Ecology, Culture, and Human Intention*. USA: Oxford University Press, 2002.

Segal, Samuel M., *The Sabbath Book*. London: Thomas Yoseloff, 1957.

Wolfson, Ron, *Shabbat: The Family Guide to Preparing for and Celebrating the Sabbath*. Vermont: Jewish Lights Publishing, 2002.

ภาวะจิตสลาย (Burnout)

ศจ. ดร. ศึกษา เทพอารีย์

ศบ. สมชาย รัชใช้พระเจ้าในคริสตจักรที่กำลังตั้งใหม่ และมีคนเป็นอันมากหลังไหลเข้ามา มีสัญญาณของการเติบโตของคริสตจักรค่อนข้างสูงและดี

ศบ. สมชาย เป็นคนที่มีความตั้งใจสูง มีความคิดเฉียบแหลมและฉลาดปราดเปรื่อง มีความพยายามที่จะเคลื่อนคริสตจักรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงทำงานหนักชนิดหามรุ่งหามค่ำจนสุขภาพทรุดโทรม เริ่มนอนไม่หลับ ความจำถดถอย อ่อนเปลี้ยเพลียแรง ศบ. สมชายเริ่มรู้สึกไม่มีความสุข ไม่สนุกกับงาน สมาธิไม่ดี การทำงานไม่เหมือนเดิม พลังขับเคลื่อนหมดไป รู้สึกท้อแท้ เหน็ดเหนื่อย และรู้สึกว่าตนจะแบกภาระที่หนักอึ้งต่อไปไม่ไหวแล้ว

ศบ. สมชายกำลังตัดสินใจที่จะเลิกรับใช้

สภาวะ “หมดไฟ” ของผู้รับใช้ คือ สภาวะที่ความรู้สึกกระตือรือร้น ความเร้าร้อน ความปรารถนาอันแรงกล้า (*enthusiasm*) ได้อันตรธานสูญหายไปจากชีวิตการทำงานรับใช้พระเจ้า เกิดเป็นความซึมเศร้า ความหมดอาลัยตายอยาก มีภาวะความผิดปกติของสุขภาพ เช่น ปวดศีรษะ มีผลกระทบต่อสุขภาพ และการดำรงชีวิตตามปกติขั้นพื้นฐาน เช่น การนอนหลับที่น้อยลง การมีความจำที่ไม่ดี น้ำหนักลด เบื่ออาหาร ท้องผูก มีแผลในกระเพาะอาหาร ความดันโลหิตสูง และมีสภาวะเสี่ยงต่อโรคหัวใจ

สภาวะ “หมดไฟ” มักจะเรียกกันในทางวิชาการว่า “จิตสลาย” (*burnout*) ซึ่งหมายถึงความเครียดขั้นรุนแรง (*severe stress*) ที่มีสาเหตุมาจากการทำงานที่หนักเกินไป และไม่ได้สัดส่วนกับการพักผ่อน ทำให้เกิดอาการต่างๆ ที่ส่งผลต่อร่างกาย และจิตใจ เปรียบเสมือนเครื่องยนต์ที่วิ่งไม่หยุด จนเครื่องร้อนและ

หม้อน้ำเดือด หรืออาจเปรียบเหมือนแบตเตอรี่ที่ใช้งานหนักจนเสื่อม และหมดไฟ ไม่อาจมีประจุและพลังไว้ใช้งานต่อไปอีก

สาเหตุ การเกิดความเครียดจัด จนนำไปสู่ภาวะ “หมดไฟ” หรือจิตสลาย (*burnout*) ของผู้รับใช้

1. สาเหตุทางชีวภาพและระบบนิเวศวิทยา
 - การรับประทานอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ
 - การขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
 - การดื่มกาแฟจัด
 - การอยู่ในบริเวณที่มีมลภาวะสูง
2. สาเหตุอันเกิดจากปัจจัยทางวิชาชีพ ความไม่แน่นอนในด้านความชัดเจนของบทบาทของตน
 - ความขัดแย้งในงาน ภาวะการทำงานหนักเกินกำลัง (*Overload*)
 - ความคาดหวังของสมาชิกและคริสตจักร ภาวะขาดเพื่อนสนิท
 - การบริหารเวลาที่ไร้ประสิทธิภาพ
3. สาเหตุทางจิตใจที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดวิกฤตการณ์ในชีวิตผู้รับใช้
 - เกิดการสูญเสียของผู้ที่รักในครอบครัว ความเจ็บป่วยเนื่องจากโรคร้ายแรง ปัญหาในครอบครัว การเปลี่ยนสถานที่รับใช้
4. สาเหตุทางจิตวิญญาณที่เกิดจากการรับใช้ เช่น การล่องลอยทางเพศ

5. ความคาดหวังการเติบโตของคริสตจักรที่อาจไม่สมหวัง ความกังวลในปัญหาเรื่องทางการเงิน ความบาปต่างๆ ที่เก็บซ่อนอยู่

เมื่อเกิดความเครียด ร่างกายจะหลั่งสารอะดรีนาลิน (adrenalin) ออกมาในกระแสเลือด อะดรีนาลินเป็นสารชนิดเดียวกับกับสารที่หลั่งเมื่อเรตื่นเต้นตกใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดอาการทางร่างกายได้หลายอย่าง และยังเป็นสารเสพติดด้วย ทำให้ผู้คนที่มีความเครียดมีแนวโน้มเสพติดสารนี้ มีรายงานว่า ศิษยาภิบาลกว่า 50% มีบุคลิกภาพที่มีแนวโน้มเสพติดสารนี้ และพึงรู้ว่าความเครียดเป็นสาเหตุของโรคต่างๆ ในปัจจุบันถึง 90% ดังนั้น ผู้รับใช้อาจเสียชีวิตก่อนวัยอันควร และไปพบกับองค์พระผู้เป็นเจ้าเร็วกว่าปกติ ด้วยสาเหตุของโรคที่เกี่ยวข้องกับความเครียด ถ้ายังไม่รู้จักป้องกันและเอาใจใส่ตัวเองให้ดี

สภาวะ “จิตสลาย” (burnout) มักจะเกิดกับคนที่ตั้งความหวังไว้สูงเกี่ยวกับตัวเองและงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ คนที่มีบุคลิกภาพที่ต้องการความสมบูรณ์แบบ (perfectionist) ต้องการความเรียบร้อย ประณีตในระดับที่สูงกว่าคนปกติทั่วไป จนก่อให้เกิดปฏิกิริยาทางลบต่อร่างกาย และจิตใจ เกิดเป็นกลุ่มอาการ “จิตสลาย” ที่เรียกว่า “Burnout Syndrome” ซึ่งประกอบไปด้วย อาการ 15 อย่างดังต่อไปนี้

1. รู้สึกเหนื่อยอ่อน และเหนื่อยง่าย
2. มักมีคนทักว่าหมั่นดูไม้ตี และมีอารมณ์ขุ่นมัว
3. รู้สึกว่าทำงานหนักขึ้น แต่ประสบความสำเร็จน้อยลง
4. ชอบเยาะเย้ย ถากถาง และเบือนหน้าอะไรมากขึ้น
5. เกิดความเครียดที่อธิบายไม่ถูก บ่อยๆ
6. มีอาการซีสม หรือลึ้มง่าย ความจำเสื่อม

7. หงุดหงิด ซึมโหม่ ผิดหวังในตัวผู้คนรอบข้างมากขึ้น
8. พบปะเพื่อนสนิท มิตรสหาย และญาติพี่น้อง น้อยลง
9. มึนงานยุ่งเกินไป จนไม่ได้ทำกิจวัตรประจำวัน
10. มีอาการปวดเมื่อย ปวดหัว เป็นหวัด ระยะเวลา หรือเจ็บป่วยทางกาย
11. รู้สึกงง สับสน ไม่ทราบจะทำอย่างไร เมื่อกิจกรมประจำวันชะงักลง
12. ความปิติยินดี การชื่นชมสิ่งรอบตัวหมดไป
13. เมื่อมีใครเล่าเรื่องตลก เกี่ยวกับตัวเอง ไม่รู้สึกหัวเราะตาม
14. มีปัญหาทางด้านกามารมณ์ มีความต้องการลดลง หรือลำบากขึ้น
15. มีเรื่องพูดกับผู้อื่นน้อยลง

ในขณะที่พระวณะของพระเจ้าได้สอนไว้ว่า “ร่างกายของท่านคือ พระวิหารของพระเจ้า” ดังนั้น การทำงานหนักโดยไม่สมดุลกับการพักผ่อน จนทำให้เกิดภาวะจิตสลาย (burnout) ทำให้ไม่สามารถรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปได้ อีกทั้งยังส่งผลต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ จึงเป็นสิ่งที่ผิดและเป็นความบาป

ในปี 1991 สถาบัน Fuller Institute of Church Growth สหรัฐอเมริกา ได้ทำการสำรวจศิษยาภิบาล ผู้รับใช้พระเจ้า พบสถิติที่น่าตกใจ ดังนี้

- 90% ของผู้รับใช้ทำงานมากกว่า 46 ชม./สัปดาห์

- 80% ของผู้รับใช้เชื่อว่าพันธกิจการอภิบาล ส่งผลกระทบทางลบต่อครอบครัว
- 75% ของผู้รับใช้ยืนยันถึงนัยสำคัญของความเครียดที่ส่งผลทำให้เกิดวิกฤต อย่างน้อย 1 ครั้ง ในชีวิตการรับใช้
- 70% ของผู้รับใช้เห็นว่า ความนับถือตัวเอง (self esteem) ในปัจจุบันลดลงเมื่อเทียบกับอดีต
- 70% ของผู้รับใช้ไม่มีเพื่อนสนิท ไม่มีใครที่ถือว่าเป็นเพื่อนสนิท
- 37% ของผู้รับใช้มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับบางคนในคริสตจักร

จากสถิติข้างต้นแสดงถึง สภาวะเสี่ยงต่อการเกิดอาการ “หมดไฟ” หรือภาวะ “จิตสลาย” ในผู้รับใช้พระเจ้าโดยเฉพาะ เมื่อเป็นเช่นนี้เราคงไม่อาจปฏิเสธว่า เราทุกคนอาจเกิด “จิตสลาย” ได้ ถ้าไม่ระมัดระวังตนเอง ไม่รู้จักสังเกตตนเอง และไม่มีวิธีป้องกันดูแลเอาใจใส่ตัวเอง Rowland Croucher ได้เสนอแนะแนวทางการป้องกัน และแก้ไขอาการ “หมดไฟ” หรือภาวะ “จิตสลาย” 7 อย่าง ดังต่อไปนี้

1. มีวินัยทางด้านจิตวิญญาณที่สดชื่น
2. จัดระเบียบชีวิตและให้เวลากับการพักผ่อน
3. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสม และนอนหลับอย่างเพียงพอ
4. ผ่อนคลายจากความเครียดที่ไม่ดี
5. เข้าร่วมกลุ่มอธิษฐาน หรือกลุ่มสนับสนุนผู้รับใช้
6. ปรับความคิดเรื่องความสำเร็จใหม่
7. จงมีความสุขและชื่นชมกับชีวิต

บทสรุป

แม้ว่าความเครียด (stress) ไม่ใช่สภาวะจิตสลาย (burnout) เพราะความเครียดที่ส่งผลดีซึ่งเราเรียกว่า (*good stress - eustress*) ก็มีอยู่ แต่ความเครียดที่ไม่ดีซึ่งเราเรียกว่า

(*bad stress - distress*) นั้นไม่สามารถควบคุมได้ และอาจพัฒนาเป็นความเครียดขั้นรุนแรง (*severe stress*) ก่อให้เกิดความไม่สมดุลของการทำงานและการพักผ่อนอันเกี่ยวเนื่องมาจากปัจจัยทางบุคลิกภาพของผู้รับใช้เอง ความไม่สมดุลที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลเสียหายต่อทั้งชีวิตของผู้รับใช้พระเจ้าและพันธกิจของพระเจ้า ดังนั้นผู้รับใช้และคริสตจักรหรือองค์กร ต้องคำนึงและเอาใจใส่ดูแลผู้รับใช้ให้มาก โดยการไต่ถามด้วยความห่วงใย อธิษฐานเพื่อหนุนใจส่วนตัวผู้รับใช้เองต้องรู้จักป้องกันตัวเอง หลีกเลี่ยงการเกิดภาวะเครียดจัด หาเวลาพักผ่อน มีแนวทางการจัดการกับความเครียด และไม่เสพติดความเครียดของตน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในพันธกิจการรับใช้ และก่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิตของผู้รับใช้และในครอบครัวต่อไป

ศจ.ดร.ศึกษา เทพอารีย์
DDS.(Doctor of Dentor Surgery), G.Dip.(Pediatric Dentistry), G.Dip.(Management Education), M.div., D.min.

อาจารย์พิเศษหมวดการให้คำปรึกษาและหมวดอื่นๆ สโมสรกับอาจารย์ปองทิพย์ มีลูกชายหนึ่งคน (ตะลันต์) ศิษยาภิบาลคริสตจักรวัฒนา

บรรณานุกรม

พรอยเดนเบอร์เกอร์, เฮอ์เบิร์ต เจ. และ ริเชลสัน, เจอร์ลัน, *จิตสลาย : ราคาของความสำเร็จที่แพงเกินไป*. แปลโดย พญ. มาลินี วงศ์พานิช, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2531.

London, H. B. & Wisemen, Neil. *Pastors at Risk*. USA: Victor Press, 1993.

Websites

Croucher, Rowland. http://www.churchlink.com.au/churchlink/forum/r_croucher/stress_burnout.html

Adams, Steve. http://www.youthworkinternational.com/articles/20080829_6

พระองค์ทรงห่วงข้าหรือไม่¹

(จากหนังสือเพลงชีวิตคริสเตียนหน้าที 205)

อ. นิตยา จัง

พระเจ้าทรงพระชนม์อยู่จริงๆ หรือ พระองค์ทรงห่วงฉันในเวลาที่คุณเสียใจหรือเปล่า พระองค์ทรงห่วงฉันหรือเปล่าเมื่อภาระ ความกดดัน ปัญหา ถาโถมเข้ามาในชีวิตทุกๆ วัน พระองค์ห่วงฉันหรือเปล่าเมื่อฉันต้องต่อสู้กับการทดลอง พระองค์ทรงอยู่เคียงข้างฉันหรือไม่เมื่อฉันต้องกล่าวคำอำลาสุดท้ายกับคนที่ฉันรักมากที่สุดในโลก ความรักที่พิเศษแบบนี้สามารถมีได้ทุกหนทุกแห่งจริงๆ หรือ บ้านเรือนมากมายหลายหลัง ถนนหลายสาย คนหลายประเภท ล้วนแต่ต่างเวลาและสถานที่ พระเจ้าสามารถทอดพระเนตรได้จริงๆ หรือ

คำถามและความสงสัยเหล่านี้ประดังเข้ามาในชีวิตของเราทั้งหลายที่เป็นบุตรของพระเจ้าเป็นระยะๆ ซึ่งไม่ต่างจากประสบการณ์ของ Frank E. Graeff ผู้เขียนเพลง “พระองค์ทรงห่วงหรือไม่” Graeff เป็นผู้รับใช้พระเจ้าในคริสตจักรของคณะเมธอดิสต์ เขาได้รับสมญานามทั่วทุกแห่งหนว่า “ผู้รับใช้ที่ทอแสงดวงตะวัน” “Sunshine Minister”, C. Austin Miles ผู้ประพันธ์เพลง “ในสวน” ได้กล่าวถึง Graeff ว่า

“Graeff มองเรื่องจิตวิญญาณเป็นเรื่องบวกเสมอ เขาเป็นเพื่อนที่อดเยี่ยมของเด็กๆ ความสดใสร่าเริงของเขาไม่เพียงแต่เป็นที่ดึงดูดเด็กๆ เท่านั้น แต่ดึงดูดทุกคนที่เขาเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ลักษณะชีวิตของเขาเป็นเหมือนแม่เหล็กของพระเจ้า และความเชื่อ ศรัทธาของเขาเป็นแบบเด็กๆ ตามที่พระเยซูได้กล่าวไว้”

บุคลิกที่มีเสน่ห์และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของ Graeff ก็ไม่ได้หมายความว่า เขาจะไม่เคยประสบกับความทุกข์ยากลำบาก การทดลองได้ผ่านเข้ามาในชีวิตของเขาอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งบางครั้งก็รุนแรง ขณะที่อยู่ในกระบวนการทดสอบนั้น ความหดหู่ใจ ความท้อแท้ ความสงสัยและความเจ็บปวดได้เกิดขึ้น นี่จึงเป็นที่มาของการเขียนเนื้อเพลงบทนี้ ในเวลานั้น เขาได้เปิดพระคำของพระเจ้าเพื่อที่จะแสวงหาการปลอบประโลมและกำลังใจจากพระองค์ และแล้ว 1 เปโตร 5:7 ก็ได้เป็นพระคำที่มีความหมายอย่างยิ่งสำหรับเขาในยามที่ต้องต่อสู้เช่นนี้ “จงไว้วางใจในพระเจ้า เพราะพระองค์ทรงห่วงใยท่านทั้งหลาย” วลีที่ว่า “พระองค์ทรงห่วงใย” นั้น ดังก้องในใจและตอบสนองความปรารถนาส่วนลึกของเขาแล้วในที่สุดพระธรรมตอนนี้ก็ได้กลายมาเป็นสาระหลักของเพลงบทนี้

พี่น้องที่รัก ในยุคที่เต็มไปด้วยเรื่องราวมากมาย ความกดดันต่างๆ ซึ่งทำให้เราต้องขบคิดหนัก ทั้งยังเต็มไปด้วยความวิตกกังวลรอบด้าน พระเยซูคริสต์เชิญชวนให้เราทั้งหลายมอบความไว้วางใจให้กับพระองค์ เพราะพระองค์ทรงเป็นองค์ที่ไว้วางใจได้และพระทัยของ

¹ บางส่วนของเนื้อหาเรียบเรียงจาก Kenneth W. Osbeck, 101 Hymn Stories (Michigan: Kregel Publications, 1982).

พระองค์เต็มไปด้วยความห่วงใยเราทั้งหลายซึ่ง
เป็นบุตรของพระองค์ แน่นอนที่สุดพระเจ้าทรง...
ห่วงใยเรา

อ.นิตยา จัง
หัวหน้าแผนกดนตรีคริสตจักร
โรงเรียนคริสต์ศาสน
ศาสตร์แบปติสต์
ทีมอภิบาลคริสตจักรประกาศาร

พระเยซูทรงห่วงข้าหรือไม่

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง Frank E. Graeff, 1860 – 1919
ผู้ประพันธ์ทำนอง J. Lincoln Hall, 1866 – 1930

1. Does Jesus care when my heart is pained
Too deeply for mirth and song;
As the burdens press, and the cares distress
And the way grow weary and long?

(Refrain) O yes, He cares, I know He cares!
His heart is touched with my grief;
When days are weary,
the long nights dreary,
I know my Savior cares.

2. Does Jesus care when my way is dark
With a nameless dread and fear?
As the daylight fades into deep night shades,
Does He care enough to be near?

(Refrain)

3. Does Jesus care when I've tried and failed
To resist some temptation strong?
When for my deep grief I find no relief,
Tho my tears flow all the night long?

(Refrain)

4. Does Jesus care when I've said goodbye
To the dearest on earth to me,
And my sad heart aches till it nearly breaks
Is it aught to Him? Does He see?

(Refrain)

1. เมื่อจิตใจข้าร้ายปวดร้อนเหลือทน
จะร้องเพลงไเพราะไม่ได้
เมื่อภาระถมทับ ดวงใจต้องระทม
พระเยซูทรงห่วงข้าหรือไม่

(ร้องรับ) พระองค์ทรงห่วง พระองค์ทรงห่วง
เมื่อข้าเศร้าพระองค์ทรงห่วง
กลางวันอ่อนระอาใจ
กลางคืนเมื่อยล้ากาย
ข้ารู้พระองค์ทรงห่วง

2. เมื่อใจมืดมัว เกิดความกลัวหนักหนา
มีภัยพิบัติรอบตัวข้า
เมื่อสว่างกลางวัน กลับกลายเป็นกลางคืน
พระเยซูทรงห่วงข้าหรือไม่
(ร้องรับ)

3. เมื่อผู้ที่รัก ต้องอำลาจากโลก
จิตใจของข้าแสนเศร้าโศก
ใจข้าจวนจะแตก ทรวงอกจวนจะแยก
พระเยซูทรงห่วงข้าหรือไม่
(ร้องรับ)

Thai-Chinese Christian Fathers in Raising Teenagers According to God's Will

Dr. Lers Thisayakorn

Edited by Wanda Stewart

This is an abstract from the Dissertation presented to the Faculty of the Hong Kong Learning Center of the Asia Baptist Graduate Theological Seminary in partial fulfillment for the Degree of Doctor of Ministry by Lers Thisayakorn on January 2009

Secular books on fatherhood written by psychologists, child experts, and sociologists view child rearing subjectively as a duty, a task, a responsibility, a challenge, a desire, or a fulfillment. Writers say “we want our children to be successful and we want our investment worthy”. “We” is the center of child rearing and “we” is the key in our effort to do so. This view does not take into account the Christian view of God's role in parenting.

Another common phenomenon in these books is the methods and steps offered in achieving the task. Most of the books I have read are written not only from pure knowledge, but from rich personal experiences of the authors in raising their own kids. They write with

life illustrations and humorous, realistic anecdotes. Most authors explore what it means to be a father and offer advices for taking children through stages of growth; infancy, preschool, grade school, early adolescence and teens, only a few book offer theories and guidelines in fathering.

Christian literature on fatherhood, on the other hand, hinges its teachings on God more than research and experience. From the Biblical point of view, God himself is our Father. We pray: Our Father in heaven (Mt. 6:9)... and call ourselves children of God. Even Jesus portrays the Father - son picture in His prodigal son parable (Lk. 15:11-32) .

Christian books look at two important aspects in fatherhood. One is the attributes of God as being a Father himself as has just been mentioned. Second is to look at His will in what the earthly father should do in rearing their

children. There may be variation in details but the principles are similar. This is natural as they all come from the same Biblical source.

In my research work of Chinese Christian fathers in Thailand, I found that most fathers are good. They all love God and love to see God's will in the lives of their teenagers. Everyone wants his children to grow up not only to be good members of society, but also to experience and serve God. This is simply because most of the interviewees are church leaders and live good Christian lives.

I find that pastors and Bible teachers are better fathers than deacons and church members. They are better in a sense that they have more Biblical knowledge and know more about God's will for teens, and are able to apply them in raising their teens. Pastors want to lead their children to Christ through personal teaching, guiding, life witnessing, and so forth. They want to have home fellowship, prayer sessions, and group devotions while others expect the church to do all these tasks for them. Some do not know that God bestows the ultimate authority on fathers in raising their teens and relinquish such power to mothers.

Time wise, ministers spend a much bigger portion of time with their teens and develop a closer relationship with them. Others, especially those with business background, learn to spend more quality time together. They face not only the constraint of time in tending the business but also being preoccupied with so many things.

One thing that surprises me is the discovery in my interview that all the interviewees are conservative persons. They all dislike risk taking and prefer to do things in a safe way. I certainly can appreciate this view for those who are in the ministry. But for those in the business field, it is rather unusual not to take risk. For the nature of business is risk taking. Maybe this is just a common phenomenon of Christian businessmen. We may need to do more research on this new found hypothesis.

There is also a superior attitude among Chinese Christian fathers. Many (more than half of the interviewees) speak out loudly and clearly of their feelings. A few respond with politeness

and caution for fear of being arrogant and racist. But they too have the same sense of superiority. I still can detect their “we are better” inner feelings. One sample opts not to confront this subject and avoid the question totally. But again, his subconscious superior attitude is prevalent throughout the interview.

There are also different opinions in the area of disciplining. There is no doubt that all agree to discipline but the way to put into practice is another story. One would agree to use the rod and stick. Others would oppose it strongly. This is due to the different interpretation of the verses in the book of Proverbs. Some do it literally while others do them figuratively. It may also be the cause of each individual childhood experiences in being disciplined. The research and analysis point to a fifty-fifty stand on the practice.

All interviewees are in accord in voicing the importance of father ministry in the church. Notwithstanding, none of the churches they are attending are doing any father ministry. Each of them has a reason as to why it is not implemented. One cites the reason that he is not a pastor and has no authority to do so. One prefers not to say anything on it. One says he does not think there will be any one interested in attending and it should not be started no matter how

good it is. One says there are no qualified ministers on the subject in Thailand.

Prior to the interview, I thought people would give many examples of good fathers from the Bible. I am totally astonished to learn from the interviews that all of the samples do not think so. They think there is not one single Biblical father who is a good model. The reason given is that all Biblical fathers are merely human beings and cannot be considered as good. I think that they may have a point there.

The understanding of the word “teen” or “teenager” is also vague and sometimes confusing. This may due to the lack of the word “teenager” in the Bible and proper church teaching. Some define them by the ages between 10- 30. Some categorize them by the nature and character of the person, for example; those who are studying, those who are working. Some define this group by personal status like singleness. And so you can be a teenager if you are still unmarried at the age of 30 or over. Some go by the Thai

word such as “Kids” - กลุ่มเด็ก, “Junior” - ยุวชน, “Youth” - อนุชน. And you are a teen if you join in the “Youth” group regardless of other factors.

The one unanimity found in the interviews was the inadequate sense of being a perfect father. Somehow, somewhere, they all think they fall short of raising their teens in accordance with God’s will. Pastor, Bible teachers and deacons alike all say there is still room for them to improve. Many regret they repeatedly fail to do what they are supposed to as godly fathers. One says he regrets each time after he reprimands his son senselessly when he sees his boy not doing something he likes. He keeps asking God to let him have more patience in guiding his son rather than bursting out in his authoritarian fatherhood style. He promises God he will not do it but time and again he simply cannot keep his promise. One interviewee regrets he can never refuse giving unnecessary material things to his only teen when being asked. He fears this might eventually spoil and harm his teen.

It is estimated that 30 % of men today do not speak to their father. Thirty percent have a “prickly” or hostile and difficult relationship. A survey done in the USA suggested that the average time that fathers spend talking to their children is a mere three minutes per day.

Chinese churches certainly have this predicament of father-son intimacy from Confucius’ teaching on fatherhood. The teaching may not be at all accurate, but it is a kind of Chinese cultural issue. It was seeded over two thousand years ago in our society. The roots are so deep that we can still see the traces today.

Perhaps, this is the reason why most of the Chinese interviewees see not one single good father in the Bible when being asked for the first time. When I pressured, some would reluctantly settle for Abraham. My guess would be that they do not have an intimate relation with their fathers themselves and find it hard to associate to any good father in the Bible.

What then is a Christian father to do in raising his children in accordance to God’s will?

We all know the greatest commandment in the Scripture is this:

“Love the Lord your God with all your heart, and with all your soul, and with all your strength” (Dt. 6:5) .

Going back to verse 2, we read:

“... so that you, your children and their children after them may fear the Lord your God as long as you live.... ”

The following verses state,

“These commandments I give you today are to be upon your heart. Impress them on your children. Talk about them when you sit at home and when you walk along the road, when you lie down and when you get up.” (verses 6-7) . “

The very important message in this passage is that the prime responsibility of a Christian father at home is to witness to his own children about God. It is nice to spend plenty of quality time with your children and do all sorts of activities together. But most importantly, we must testify about God to our children because it is a Biblical commandment. Proverbs 22:6 “Train a child in the way he should go, and when he is old, he will not turn from it. ” If we look on to another important passage of raising children in the Bible,

“To train” or “to dedicate”, as in 1 Kings 8:63, is to make offerings or sacrifices to the Lord, in “the way” or God’s way as in Proverbs 4:11 or God Himself in John 14:6. God simply wants all fathers to put their children before Him early in life so that he will be with the Lord the rest of his life.

When we turn to the New Testament, we see the next instruction God has on all Christian fathers in how to rear our children. Ephesians 6:4 says:

“Fathers, do not... instead, bring them up in the training and instruction of the Lord. ”

Not only that the Lord wants fathers to witness about Him to their children in their early lives, they should also educate them, bring them up, develop their conduct in accordance to God’s will. In short it is to guide them in God’s word or the Bible. “All Scripture is given of God, and is profitable for teaching, reproof, correcting, and instruction in righteousness; that the man (or woman) of God may be

completely equipped for all good works”
(2 Ti. 3:16-17) . Teach our children the Word
of God.

In summary, to be a success in all aspects of
life but to not rear our children as Christian
fathers should is, in my view, a complete
failure. My conclusion in this research
paper, thus, is “**Christian fatherhood is
a life process of teaching our children
about God, guiding them to walk in His
way, and at the same time, following up
to see that they are living in accordance
to God’s will in all the time we have and
all the possible ways we can. ”**

ดร. เลิศ ทิสิกยากร
*B.A. (Business Management), M.Div.,
D.Min.*

สมรสกับนางซิสเวีย ทิสิกยากร มีบุตร
ชายสองคน (จอห์น & เจมส์)
บุกเบิกก่อตั้งคจ. ความหวังพระประแดง;
คจ. พลับพลา (กรุงเทพฯ ฯ)(สุราษฎร์ธานี)
(ขอนแก่น); ร่วมก่อตั้งคจ. นำพระทัย 2
อดีตอาจารย์สอนพระคัมภีร์โรงเรียน
คริสต์ศาสตร์ความหวังกรุงเทพฯฯ
เป็นสมาชิกคริสตจักร Bangkok Calvary Church

การเลี้ยงดูบุตรที่เป็นอนุชน ของคุณพ่อคริสเตียนจีนในประเทศไทย ให้อยู่ในน้ำพระทัยของพระเจ้า

ดร. เลิศ ทิสยากร

ผู้เรียบเรียง คุณสุจินดา จิตต์ปราณี

บทความนี้แปลโดยสรุปจากบทความของ
วิทยานิพนธ์ที่นำเสนอต่อ Hong Kong Learning
Center of the Asia Baptist Graduate
Theological Seminary วิทยานิพนธ์นี้
เป็นส่วนหนึ่งของการทำปริญญาเอกสาขา
พันธกิจศาสตร์ (D.Min.) ของนายเลิศ ทิสยากร
ณ เดือนมกราคม 2009

หนังสือทั่วไปที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องของพ่อ โดย
นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็ก หรือนัก
สังคมสงเคราะห์ ต่างก็มองภาพของการเลี้ยงลูกที่
ค่อนข้างไปทางการตั้งตนเองเป็นศูนย์กลาง ทั้งเรื่อง
หน้าที่ งาน ความรับผิดชอบ ความท้าทาย
หรือความต้องการ และความปรารถนาใน
การเลี้ยงลูก ผู้เขียนมักจะพูดว่า “เราปรารถนา
ที่จะให้ลูกของเราประสบความสำเร็จ และเรา
ต้องการให้การลงทุนของเราคุ้มค่า” คำว่า “เรา”
จึงเป็นหัวใจในการเลี้ยงลูก และเป็นกุญแจสำคัญ
ที่นำไปสู่ความพยายามในการเลี้ยงลูกในรูปแบบ
ของพวกเขา หนังสือส่วนใหญ่ได้นำเสนอข้อมูล
จากประสบการณ์ของผู้เขียนเอง โดยมักจะเริ่มต้น
ด้วยการสำรวจความหมายของคำว่า “พ่อ” จาก
นั้นตามด้วยคำแนะนำในการเลี้ยงดูลูกตามวัย
ต่างๆ มีนักเขียนบางคนเท่านั้นที่เขียนเรื่องความ
เป็นพ่อในแง่มุขเชิงวิชาการ

สำหรับหนังสือคริสเตียนที่เขียน
เกี่ยวกับเรื่องของพ่อนั้น จะนำเสนอ
คำสอนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของพระเจ้า
นอกเหนือจากข้อมูลที่ได้จากการ
ค้นคว้าและจากประสบการณ์ของผู้
เขียนเอง ในมุมมองของพระคัมภีร์
พระเจ้าก็คือคุณพ่อนั่นเอง ซึ่งพวกเรา
ก็ได้ข้อสรุปว่า “ข้าแต่พระบิดาผู้ทรง
สถิตในสวรรค์ (มธ. 6:9)... ” และ
เรียกตัวเราเองว่าเป็นลูกของพระเจ้า
หรือแม้แต่พระเยซูคริสต์เองก็ทรงให้
ภาพความสัมพันธ์ของพระองค์กับ
พวกเราเปรียบเสมือนความสัมพันธ์
ระหว่างพ่อกับลูกในคำอุปมาเรื่อง
บุตรน้อยหลงหาย (ลก. 15:11-32)

หนังสือคริสเตียนจะมองลักษณะ
ความเป็นพ่อในประเด็นหลักๆ สอง
ประเด็น ประเด็นแรกคือ ลักษณะ
ของพระเจ้าในฐานะที่พระองค์เป็น
พ่อของพวกเรา ส่วนประเด็นที่สองคือ
น้ำพระทัยของพระองค์ที่มีต่อคุณพ่อ
สำหรับแนวทางในการเลี้ยงลูก เนื้อหา
ใจความของผู้เขียนแต่ละคนอาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันบ้าง แต่
หลักการสำคัญๆ ก็จะไม่คล้อยคลึงกัน

ซึ่งก็ไม่น่าแปลกใจ เพราะว่าแหล่งข้อมูลของนักเขียนเหล่านั้นมาจากพระคัมภีร์เล่มเดียวกันนั่นเอง

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงลักษณะของคุณพ่อคริสเตียนที่เป็นคนจีนในประเทศไทย และแนวทางในการเลี้ยงดูลูกๆ ซึ่งอยู่ในวัยอนุชน ผลการวิจัยพบว่า คุณพ่อส่วนใหญ่เป็นคุณพ่อที่ดี ทุกคนรักพระเจ้าและต้องการให้น้ำพระทัยของพระเจ้าสำเร็จในชีวิตของลูกๆ คุณพ่อทุกคนต้องการให้ลูกโตขึ้นมาไม่เพียงแต่เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเท่านั้น แต่ยังต้องมีประสบการณ์กับพระเจ้าและรับใช้พระองค์อีกด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนั้นเป็นผู้นำคริสตจักรซึ่งส่วนใหญ่มีชีวิตที่ดีกับพระเจ้าอยู่แล้ว

การวิจัยยังพบอีกว่าศิษยาภิบาลและอาจารย์สอนพระคัมภีร์นั้นเป็นคุณพ่อที่ดีกว่ามัคนายกและสมาชิกคริสตจักร คำว่า “ดีกว่า” ในที่นี้หมายความว่า ท่านเหล่านั้นมีความรู้พระคัมภีร์ที่ดีกว่าและทราบถึงน้ำพระทัยของพระเจ้าสำหรับอนุชนมากกว่า จึงสามารถนำคำสอนไปประยุกต์ใช้จริงในการเลี้ยงดูลูกในชีวิตประจำวัน เช่น คุณพ่อที่เป็นศิษยาภิบาลมีความตั้งใจในการนำลูกๆ ให้รู้จักกับพระเจ้าผ่านคำสอน การชี้แนะ และพยานชีวิตของตนเอง คุณพ่อเหล่านี้ต้องการให้มีการนมัสการ การอธิษฐาน และการเข้าเฝ้าพระเจ้าด้วยกันในครอบครัว ในขณะที่คุณพ่อทั้งหลายที่เป็นสมาชิกคริสตจักร กลับคาดหวังให้คริสตจักรทำหน้าที่เหล่านี้แทน บางคนยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าพระเจ้าได้มอบสิทธิอำนาจในการเลี้ยงดูลูกๆ ให้กับพวกเขา ซึ่งคุณพ่อบางคนได้สังเกตว่าเหล่านี้ไปให้คุณแม่ทำแทน

ในเรื่องของการใช้เวลาอยู่กับลูกๆ ผู้รับใช้พระเจ้าจะให้เวลาในเชิงปริมาณ และสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับลูกๆ ส่วนคุณพ่อท่านอื่นๆ โดยเฉพาะผู้ที่เป็นนักธุรกิจมีแนวโน้มที่จะให้เวลากับลูกในเชิงคุณภาพมากกว่า เพราะคุณพ่อเหล่านี้มีเวลาที่จำกัดมาก ไม่เพียงเฉพาะเวลาที่จะต้องใช้ในการดูแลธุรกิจเท่านั้น แต่ยังต้องใช้เวลาในการวางแผนและแก้ไขปัญหาที่มากมายของธุรกิจด้วย

สิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกประหลาดใจมากก็คือผลที่พบเห็นจากการทำสำรวจว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอบถามทุกคนล้วนเป็นบุคคลอนุรักษ์นิยม ทั้งสิ้น ทุกคนล้วนไม่ชอบความเสี่ยง และต้องการทำทุกอย่างแบบอนุรักษ์นิยม ผู้วิจัยก็พอที่เข้าใจท่านเหล่านั้นนี้ที่ เป็นผู้รับใช้ได้ แต่สำหรับท่านที่ทำธุรกิจ ก็เป็นสิ่งที่ประหลาดที่บอกว่าจะไม่ทำอะไรที่เป็นความเสี่ยงเอาเลย เพราะว่าแท้จริงแล้ว การทำธุรกิจก็คือการยอมรับกับความเสี่ยง หรือนี่จะเป็นปรากฏการณ์ที่ปกติของนักธุรกิจคริสเตียน ซึ่งเราคงจะต้องทำวิจัยใหม่อีกขึ้นหนึ่งเพื่อดูว่าข้อสันนิษฐานนี้จะเป็นจริงมากน้อยเพียงไร

สิ่งที่พบจากการวิจัยอีกเรื่องหนึ่งก็คือ ความรู้สึกว่าคุณพ่อที่เป็นคนจีนนั้นก็ดูจะดีกว่าหรือเหนือกว่าคุณพ่ออื่นๆ กลุ่มตัวอย่างหลายคน (มีมากกว่าครึ่ง

หนึ่งในจำนวนตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์) พูดอย่างเสียงดังฟังชัดถึงความรู้สึกดังกล่าว บ้างก็ตอบเสียงๆ ด้วยความสุภาพอย่างระมัดระวังด้วยเกรงว่าจะถูกหาว่าอวดตัวและเหยียดสีผิว แต่กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ก็มีความรู้สึกถึงความเป็นพ่อที่ตึกว่าเช่นเดียวกัน แม้จะเป็นการเสียงตอบแต่ผู้วิจัยก็สัมผัสถึงความรู้สึกลึกๆ ภายในได้ว่า “พ่อคนจีนก็ยอมที่จะตึกว่าแน่นอน” มีอยู่ตัวอย่างหนึ่งปฏิเสธที่จะตอบคำถามนี้โดยสิ้นเชิง แต่ความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ว่าพ่อคนจีนก็ตึกว่าชาติอื่นๆ ก็ปรากฏให้เห็นได้อยู่บ่อยๆ ในระหว่างการให้สัมภาษณ์

การลงโทษลูกก็เป็นอีกหัวข้อหนึ่งที่คุณพ่อทั้งหลายมีความคิดที่แตกต่างกัน ทุกคนยอมรับว่าต้องมีการลงโทษลูก แต่แนวทางในการปฏิบัติแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ฝ่ายหนึ่งก็เห็นว่า “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” อีกฝ่ายหนึ่งก็ต่อต้านการตีอย่างรุนแรงโดยมองว่าเป็นพฤติกรรมที่ป่าเถื่อนในยุคสมัยนี้ ทั้งนี้คงเป็นเพราะการตีความข้อพระคัมภีร์สุภาษิตที่แตกต่างกัน บ้างก็ตีความตามตัวอักษร บ้างก็ตีความว่าเป็นภาษาเปรียบเทียบหรืออาจเป็นเพราะประสบการณ์การถูกลงโทษในวัยเด็กที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าแนวทางปฏิบัติในเรื่องการตีลูกถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายมีจำนวนพอๆ กัน

ผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกคนเห็นถึงความสำคัญในการทำพันธกิจของการเป็นพ่อ และเห็นว่าคริสตจักรต้องสอนเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน แต่กลับไม่มีคริสตจักรใดเลยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำพันธกิจนี้ บ้างก็อ้างว่าเราไม่ใช่ศิษยาภิบาลและไม่มีสิทธิอำนาจที่จะ

ทำ บ้างก็อ้างว่าไม่น่าจะมีใครเข้าร่วม บ้างก็อ้างว่าประเทศไทยไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ที่จะทำพันธกิจด้านนี้

ก่อนที่จะทำการวิจัย ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ยินคุณพ่อทั้งหลายพูดถึงคุณพ่อในพระคัมภีร์บ้าง แต่ก็แปลกใจมากที่ไม่มีใครอ้างถึงคุณพ่อในพระคัมภีร์เลย เหตุผลที่ได้รับจากทุกคน คือคุณพ่อในพระคัมภีร์นั้นเป็นเพียงมนุษย์คนหนึ่งคงไม่ดีพอที่จะยกให้เป็นคุณพ่อตัวอย่างได้ เมื่อลองใคร่ครวญดูก็เห็นว่ามีความจริงในนั้นอยู่ไม่น้อย

ในการทำการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันในคำว่า “วัยรุ่น” หรือ “อนุชน” เพราะคำนี้ไม่ได้มีปรากฏในพระคัมภีร์เลย อีกทั้งแต่ละคริสตจักรก็ให้คำจำกัดความในคำนี้แตกต่างกัน บางคริสตจักรก็กำหนดที่อายุระหว่าง 10-30 ปี บางคริสตจักรก็แบ่งว่าเป็นอนุชนในวัยเรียนหรืออนุชนวัยทำงาน บางคริสตจักรก็มองว่าหากอายุมากกว่า 30 ปี แต่ถ้ายังโสดอยู่ก็ยังคงนับว่าเป็นอนุชน หรือบางคริสตจักรก็จัดกลุ่มแยกตามคำในภาษาไทย เช่น “กลุ่มเด็ก” “กลุ่มเยาวชน” และ “กลุ่มอนุชน” ซึ่งคุณเองก็ยังคงนับเป็นวัยรุ่นอยู่ หากคุณยังเลือกที่จะเข้ากลุ่ม “อนุชน” โดยไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ

คุณพ่อทั้งหลายเห็นพ้องกันว่าพวกเขายังไม่ได้เป็นคุณพ่อที่สมบูรณ์แบบในการเลี้ยงลูกตามน้ำพระทัยของพระเจ้า พวกเขาารู้สึกว่ายังเลี้ยงลูกซึ่งอยู่ในวัยอนุชนได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งศิษยาภิบาล อาจารย์ และมีคนยาก ต่างยืนยันว่าพวกเขาจะต้องปรับปรุงตัวเองอีกหลายด้าน หลายคนเสียใจที่ยังไม่สามารถทำในสิ่งซึ่งพ่อที่ดีควรทำ คุณพ่อท่านหนึ่งเล่าว่ารู้สึกเสียใจทุกครั้งที่ดีลูกอย่างขาดสติเมื่อลูกดื้อและไม่เชื่อฟัง เขาได้แต่ขอพระเจ้าประทานความอดทนในการแนะนำสอนลูกมากกว่าที่จะตะโกนว่าลูก เขาให้สัญญาแก่พระเจ้าหลายครั้งว่าจะไม่ทำเช่นนั้นอีก แต่ก็ต้องเสียคำสัญญาในทุกครั้ง คุณพ่ออีกท่านหนึ่งรู้สึกเสียใจตลอดเวลาที่ไม่สามารถปฏิเสธการตื้อขอของลูกคนเดียวของเขา เขากลัวว่าในที่สุดแล้วเขาจะทำให้ลูกมีนิสัยที่ไม่ดีและนั่นเป็นการทำร้ายลูก

มีการคาดคะเนว่าปัจจุบันมีผู้ชายสามสิบบเปอร์เซ็นต์ที่ไม่พูดคุยกับคุณพ่อเลย อีกสามสิบบเปอร์เซ็นต์มีความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วย “ขวากหนาม” หรือเป็นอุปสรรคกับคุณพ่อ มีงานวิจัยหนึ่งในสหรัฐอเมริกาที่ชี้ให้เห็นว่า การใช้เวลาโดยเฉลี่ยของคุณพ่อทั้งหลายในการพูดคุยกับลูกๆ มีเพียงแค่สามนาที่ต่อวันเท่านั้น

คริสตจักรจีนน่าจะมีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อ-ลูก เช่นนี้ด้วย เนื่องจากคำสอนในเรื่องครอบครัวของขงจื้อ ได้หยั่งรากลึกอยู่ในวัฒนธรรมคำสอนของคนจีนกว่าสองพันปี และยังมีอิทธิพลปรากฏให้เห็นอยู่บ้างในชีวิตประจำวัน เมื่อเชื่อมโยงกับสิ่งที่ผู้วิจัยสงสัยว่าทำไมคริสเตียนชาวจีนจึงมองไม่เห็นคุณพ่อที่ดี แม้แต่คนเดียวในพระคัมภีร์ (แม้บางคนจะตอบอย่างอิดๆ อดๆ ว่าเป็นอับราฮัม เมื่อถูกถามย้ำ)

นั่นอาจจะเป็นเพราะคุณพ่อเหล่านี้เองก็ไม่เคยมีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกับคุณพ่อของพวกเขาตน จึงเป็นการยากที่จะทำการเชื่อมโยงตัวเองกับคุณพ่อที่ดีในพระคัมภีร์ได้

ถ้าเช่นนั้น คุณพ่อที่เป็นคริสเตียนควร จะเลี้ยงลูกๆ ในวัยอนุชนอย่างไรให้เป็นไปตามน้ำพระทัยของพระเจ้า

พวกเราทุกคนก็ทราบดีว่าคำสั่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในพระคัมภีร์ก็คือ

“พวกท่านจงรักพระเยโฮวาห์พระเจ้าของท่านด้วยสุดจิต สุดใจ และสิ้นสุดกำลังของท่าน” (เฉลยธรรมบัญญัติ 6:5)

ถ้าย้อนกลับไปดูในข้อที่ 2 ก่อนหน้านี้ เราก็จะพบข้อความที่เขียนว่า

“... เพื่อว่าท่าน ลูกหลานของท่าน และลูกๆ ของลูกหลานท่าน จะรู้จักยำเกรงพระเจ้าตลอดคืนวันแห่งชีวิต ”

ส่วนในข้อถัดไปพูดว่า

“และจงให้ถ้อยคำที่ข้าพเจ้าบัญชาพวกท่านวันนี้อยู่ในใจของท่าน และพวกท่านจงอุตส่าห์สอนถ้อยคำเหล่านั้นแก่บุตรหลานของท่าน เมื่อท่านนั่งอยู่ในเรือน เดินอยู่ตามทุ่ง และนอนลงหรือลุกขึ้นจงพูดถึงถ้อยคำนั้น” (ข้อ 6-7)

เนื้อหาสาระที่สำคัญยิ่งของพระคัมภีร์ตอนนี้ก็คือหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดของคุณพ่อคริสเตียนต่อครอบครัว คือการเป็นพยานเรื่องของพระเจ้าให้กับลูกๆ ของตนเอง การที่คุณได้ใช้เวลาอย่างดีกับลูกๆ ของคุณเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ เป็นสิ่งที่ดี แต่สิ่งสำคัญที่สุด เราจะต้อง ควรจะต้อง น่าจะต้อง และก็ต้องเป็นพยานเรื่องพระเจ้าให้กับลูกๆ เพราะว่าพระคัมภีร์ได้สั่งไว้ นอกจากนี้พระธรรมสุภาชิต 22:6 ยังย้ำอีกว่า “จงฝึกเด็กในทางที่เขาควรจะไป และเมื่อเขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว เขาจะไม่พราวจากทางนั้น”

“จงฝึก” หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ “การอุทิศ” จากใน 1 พงศ์กษัตริย์ 8:63 “ก็คือการถวายสัตว์หรือการถวายศานตบูชาแด่พระเจ้า” หรือที่พบใน สุภาชิต 4:11 ว่าเป็น “วิถีทางของพระเจ้า” หรือ “ในวิถีความเที่ยงธรรมของพระเจ้า” หรือใน ยอห์น 14:6 ว่าเป็น “พระเจ้าเองที่เห็น” พระเจ้าเพียงต้องการให้คุณพ่อทุกคนนำลูกๆ มาถึงหน้าพระพักตร์ของพระองค์ตั้งแต่ลูกยังเยาว์วัยเพื่อว่าเด็กๆ จะได้รู้จักพระเจ้า เจริญเติบโตขึ้น และดำเนินชีวิตกับพระองค์ตลอดไป

ถ้าพิจารณาดูพระคัมภีร์ใหม่ เราจะพบว่าคำสั่งต่อไปที่พระเจ้ามีให้กับคุณพ่อทั้งหลายที่เป็นคริสเตียนในการเลี้ยงดูลูก คือเรื่องความสัมพันธ์ที่พึงมีกับลูกๆ ตามที่กล่าวไว้ใน เอเฟซัส 6:4 ว่า :

“ฝ่ายท่านผู้เป็นบิดา อย่า... แต่จงอบรมบุตรด้วยการสั่งสอน การเตือนสติตามหลักขององค์พระผู้เป็นเจ้า”

พระเจ้าไม่เพียงแต่ต้องการให้คุณพ่อเป็นพยานเรื่องพระเจ้ากับลูกๆ ตั้งแต่ลูกยังเป็นเด็กเท่านั้น แต่พระเจ้ายังต้องการให้คุณพ่อทำการอบรม

สั่งสอน เลี้ยงดู พัฒนาความประพฤติของลูกๆ ซึ่งเป็นอนุชนให้เป็นไปตามพระวจนะของพระเจ้า ตามที่ปรากฏใน 2 ทิโมธี 3:16-17 “พระคัมภีร์ทุกตอนได้รับการดลใจจากพระเจ้า และเป็นประโยชน์ในการสอน การตักเตือนว่ากล่าว การปรับปรุงแก้ไขคนให้ดี และการอบรมในทางธรรม เพื่อคนของพระเจ้าจะพร้อมที่จะกระทำการดีทุกอย่าง” ดังนั้นคุณพ่อจงสอนลูกของคุณให้อยู่ในพระคำของพระเจ้า

ไม่ว่าเราจะประสบความสำเร็จในชีวิตทุกๆ ด้านมากเพียงใด แต่ถ้าเราล้มเหลวในเรื่องการเลี้ยงดูลูกๆ ให้อยู่ในทางของพระเจ้าแล้ว สำหรับตัวผู้วิจัยเอง ในฐานะที่เป็นคุณพ่อคริสเตียน ก็เห็นว่ามีแต่ความล้มเหลว ความล้มเหลว และความล้มเหลว

ในท้ายสุดของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอสรุปว่า

“การเป็นคุณพ่อคริสเตียนนั้นคือการดำเนินชีวิตที่เป็นพยานกับลูกๆ ให้พวกเขารู้จักเรื่องราวของพระเจ้า และนำเสนอสั่งสอนให้พวกเขาเดินอยู่ในทางของพระองค์ตามพระวจนะ ในขณะเดียวกัน ก็ติดตามดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาว่าเป็นไปตามน้ำพระทัยของพระเจ้าหรือไม่ จากเวลาทั้งหมดที่เรามีให้กับพวกเขา และโดยทุกวิถีทางที่พึงจะกระทำได้”

ดร. เลิศ ทิสยากร

*B.A. (Business Management), M.Div.,
D.Min.*

สมรสกับนางซิสเวีย ทิสยากร มีบุตร
ชายสองคน (จอห์น & เจมส์)
บุกเบิกก่อตั้งคจ. ความหวังพระประแดง;
คจ. พลับพลา (กรุงเทพฯ) (สุราษฎร์ธานี)
(ขอนแก่น); ร่วมก่อตั้งคจ. นำพระทัย 2
อดีตอาจารย์สอนพระคัมภีร์โรงเรียน
คริสต์ศาสตร์ความหวังกรุงเทพฯ
เป็นสมาชิกคริสตจักร Bangkok Calvary Church

Thaibats

โรงเรียนคริสต์ศาสนศาสตร์แบปติสต์
Thailand Baptist Theological Seminary

433 ซอยสวนพลู 8 ถนนสาทร 3 แขวงสาทร เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
433 Soi Suanplu 8 Sathorn 3 Rd, Bangkok 10120 Thailand
Tel: 0-2286-0793, 0-2286-7281 Fax: 0-2679-4529
website: www.thaibts.com